

Xəbər
Qazax yolunda
iki nəfər
"QAZel"də
diri-diri
yandı
 yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 10 iyul 2014-cü il Cümə axşamı № 175 (5884) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Moskva Qarabağa dair öz oyununa başlayıb

Ekspertlərə görə, Rusiyanın problemin həllinə baxış kardinall dəyişikliyə uğramayıb, sadəcə, taktika dəyişib; "Azərbaycanın xeyrinə ciddi dönüş gözənilmir..."

yazısı səh.11-də

Həbsdəki vitse-admiral vətənə xəyanətdə ittiham olundu

yazısı səh.7-də

Rauf Mirqədirov bu həftə dindirilə bilər

yazısı səh.4-də

Cəza dəyişmədi:

Qurban Məmmədov həbsdə qaldı

yazısı səh.6-də

Güllələnən zabit müdafiə nazirinin oğlunun tələbə yoldaşı imiş

yazısı səh.10-də

Aslan İsmayılov qətlə iştirakla bağlı ittihamlara cavab verdi

yazısı səh.10-də

Rusiya Azərbaycana təzyiqləri azaldıb, yoxsa...

yazısı səh.9-də

İcra başçısı jurnalisti tutdurmaq fikrindən əl çəkmir

yazısı səh.4-də

Müxalifət EL funksionerinə sərt cavab verdi

yazısı səh.3-də

Yollara səpələnən milyardlar və nazirin "Qranat Holding"i...

yazısı səh.7-də

Ramazan ayının 12-ci günü

İftar 21.29. İmsaq (azan) 4.51 (QMI-nin cədvəli)
12-ci günün duası: "İlahi, mənə bu gün günahdan qorunub, iffətli olmaqla zinətəndir! Mənə kifayət edən halal mal ver və qənaət libasını mənə geyindir! Məni belə bir gündə ədalət və insafla yaşamağa müvəffəq et! Məni qorxduğum işlərdən amanda saxla! Ey, qorxanların İsməti və Qoruyanı!"
İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

Obama Azərbaycandakı təzə elçisinin adını açıqladı

ABS "WIKILEAKS" DƏ ADI KEÇƏN DİPLOMATI BAKIYA SƏFİR GÖNDƏRİR

Riçard Morningstari əvəzləyəcək Robert Cekuta da sələfi kimi Amerikanın enerji lobbisini təmsil edir; Rusiyanın regional artan təhdidləri fonunda Ağ Ev ölkəmizlə münasibətləri yeni müstəviyə çəkir

Robert Cekuta

yazısı səh.9-də

"Hafka" bankın pulunu götürüb qaçıb

"Bank of Azerbaijan" qarşısında əlbəyaxa dava düşüb; medianın ən çox yazdığı iş adamı Hafiz Məmmədov kimdir? yazısı səh.5-də

Əli Mirəliyev:
"Bir millətin ki, mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayevdir, vay o millətin halına"
 yazısı səh.3-də

Hikmət Hacıadə:
"Adnanın məsələsində Obama demişdi ki..."
 yazısı səh.8-də

Aleks Qriqoryevs:
"Hakimiyyətin devrilməsi məsələsi sadəcə cəfəngiyyatdır"
 yazısı səh.6-də

Əbülfəz Qarayev

Azərbaycan efirinin biabırçı vəziyyəti daim müzakirə edilir. Bu sahədəki vəziyyət həttə hakimiyyətin özünü də narahat edir. Vaxtaşırı bu mövzuya toxunulur. Müəyyən müzakirələr aparılır, həttə dövlətin ən yüksək məqamında təmsil olunan məmurların bu sahə ilə bağlı rəsmi mətbuatda böyük tənqidi məqalələri dərc edilir. Lakin vəziyyət düzəlmir. Əksinə, daha da bərbadlaşır.

Verilişlərin bayağılığı, aparıcıların şitliyi və savadsızlığı göz deyir. Azca səviyyəli tamaşaçı Azərbaycan televiziyaçıları izləməkdən birmənalı imtina edib.

Bir yandan da səviyyəsiz, savadsız müğənnilər efiri işğal edir. Milli efir demək olar ki, onların ixtiyarındadır. Bəzən bu müğənnilər efirdən elə səhvlər buraxırlar ki, bu səhv günlərlə mediada dartsılır. Elə bu yaxınlarda xalq artisti Səməd Səmədov "Space"-in efirində yayımlanan "Hər bir havada" verilişində əfsanəvi tarzən Qurban Pirimovun təhqir edib. S.Səmədov "Qurban Pirimov kimdir" sualına ecaib cavab verib. Müğənni "söndürün kameranı. Mənim dörd dəne itim var. Hər-dən onların da adı yadımdan çıxır" deyərək özünə haqq qazandı. Qeyd edək ki, bu, S.Səmədovla bağlı ilk belə hadisə deyil. O, bundan öncə Azərbaycanın dövlət himninin müəlliflərini tanıması ilə

gündəmə gəlmişdi.

Bu cür səviyyəsiz, savadsız müğənniləri efirə buraxmaq bir yana, onlara ən yüksək fəxri adlar da verilir.

Televiziya mütəxəssisi Zeynal Məmmədli teleefirdəki problemlərin, bayağı verilişlərin yaranma səbəblərini peşkar rəqabətin olmaması ilə əlaqələndirir: "O yerdə ki, media, söz azadlığı yoxdur, orada əyləncə vasitə yox, nəyisə öyrənmək üçün məqsədə çevrilir. Yeni özü özlüyündə bu, informasiyaya yox, beyin yumağa xidmət edir. Bunu da təbii qarşılamaq lazımdır. Çünki bu, Azərbaycanın mövcud vəziyyəti ilə bağlıdır. Söz və ifadə azadlığı ilə bağlı problemlər istə-istəməz efirdə öz əksini tapır, efirdə sərbəstlik qorxu yaradır. Televiziyalarda peşkar rəqabət yoxdur. Bütün bunlara səbəb sərbəst bazarın olmamasıdır. Sərbəst bazar yoxdur deyə yaxşılar, bacarıqlılar öndə

olmur. Əgər burada peşkar

olmaq pul gətirmərsə, heç kim peşkar olmayacaq. Ona görə də bu cür bayağı verilişlər baş alıb gedir. Bir var səbəb, bir də var nəticə. Xalq artistinin himni bilməməsi nəyinsə nəticəsidir. Nəticə nədir? Himnə sayğı oymatmaq, himnlə bağlı detalları, onun yaranma tarixini insanlara məktəbdən aşılamaq lazımdır. Bugünlərdə Azərbaycanın himnini London orkestri yeni versiyada ifa edib. Bunun təbliği sosial şəbəkələrdə yayılmadı. Bütün bunlar olmayan-dan sonra istər müğənni, istərsə də futbolçu olsun, onu hədəf obyektinə kimi götürmək düzgün deyil. Səbəbi axtarmaq lazımdır. Məsələnin kökü yaradıcı azadlığın olmamasındadır".

Müğənni Əli Mirəliyev bütün günahın Mədəniyyət və Turizm Nazirliyində olduğunu dedi: "Səməd kim xalq artisti adını verib?! Azərbaycanın dilini, musiqisini bilmir. Söhbət yalnız Səməddən getmir. Onun kimi çox müğənnilər var. Bu insan Qurban Pirimovun tanınır, itinin adını yadımdan çıxardığını deyir. Bu insanları jurnalistin qarşısına bu cür cavablarla gəlir. Hər kəs öz yerində olsaydı, bu gün belə problemlər yaşanmazdı. Bir millətin ki, mədəniyyət naziri Əbülfəz Qarayevdir,

vay o millətin halına. Ad alan bəzi müğənnilər var ki, onlar hamısı bunu pulla alır və ya adamları var. Onları dəstəkləyən adamların sırasında deputatlar, nazirlər, iş adamları var. Televiziya kanallarına da onların çıxışları var. Pullarını verib çıxır ağızına gələni danışır. Musiqidən sual verildə deyir ki, Əli kimdir ki, mənim ürəyim belə istəyir, belə oxuyuram. Əli Mirəliyev görür ki, siz Hacıxan Məmmədovu, Cahangir Cahangirovu və digər korifeylərini tanıdırsınız, bilmirsiniz musiqi nədir. Siz köhnə musiqiləri korlayırsınız. Mən bütün bunları kanallarda deyirəm. Mənə deyirlər ki, sənin nəyinə lazımdır, kim nə istəyir oxuyur. Bunu necə edə bilərəm?! Atı öz başına qoysan hara gəldi gedər. Hər sahədə müəyyən dəqiqlik, düzgünlük olmalıdır. İnsan pulla həkim, müğənni ola bilməz. İnsan pulla sənətkar ola bilməz. İnsanda istək, istedad, vergi olmalıdır. Bizim müğənnilərimiz hər şeydən yarımçıqdırlar. Ona görə də bizim təhsilimiz, musiqimiz və digər sahələrimiz bərbad haldadır. Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi hara vaxır?! Bunlar respublikanı dağıdırlar. Prezident bunlarla mübarizə

Əli Mirəliyev: "Bir millətin ki, mədəniyyət naziri Əbülfəz Qarayevdir, vay o millətin halına"

apara bilmir. Bunlar azğınlaşıblar. Biz artıq uçurumdayıq. Prezident gözəl qərarlar çıxardır. Amma heç biri həyata keçmir. Hansısa qüvvələr bunun qarşısını alır. Bütün sahələr pis gündədir".

Məsələ ilə bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin də fikrini aldıq. Nazirliyin mətbuat katibi Zöhrə Əliyeva titulların verilməsini yalnız onların təşkilatının həyata keçirmədiyini dedi: "Nə adları mən verirəm, nə də ki bu siyahıdan xəbərim olur. Bu məsələlər yüksək səviyyə-

Zöhrə Əliyeva: "Xalq artisti adının verilməsi təkcə bizim təşkilatda həll olunan məsələ deyil"

də həll olunan məsələlərdir. Belə lazım bilinir, belə də olur. Səməd Səmədov xalq arasında kifayət qədər populyar adamdır. Onu sevməyənlər varsa, sevmənləri də çoxdur. Uzun illərdir ki, çalışır, sənətdədir. Həm də ki, xalq artistləri adının verilməsi təkcə bizim təşkilatda həll olunan məsələ deyil. Prezident səviyyəsində həll olunan məsələlər var. Ad verilməyəndən onun uzun illərdir sənətdə olması, səsi, xalq arasındakı hörməti nəzərə alınır".

□ Günel MANAFILI

Müxalifət EL funksionerinə

sərt cavab verdi

Əksər siyasətçilər Eldəniz Quliyevi hadisələri düzgün qiymətləndirə bilməməkdə suçladılar; onunla razılaşanlar da oldu

Müxalifət partiyalarının mübarizəsinin fiaskoya uğradığını, yeni siyasi qurum yaratmağın lazım olduğunu deyən EL Hərəkatının Ali Məclisinin sədri Eldəniz Quliyevin fikirləri birmənalı qarşılanmayıb. E.Quliyev bu düşüncəsi ilə razılaşanlar da var, razılaşmayanlar da.

Müsavat Partiyası başqanının müavini Gülağa Aslanlı E.Quliyevin partiyaların fiaskoya uğraması haqda dedikləri ilə razılaşmadı: "Siyasi partiyaların siyasi mübarizədə fiaskoya uğraması ilə bağlı fikir söyləmək üçün Eldəniz Quliyevin kifayət qədər faktları da yoxdur. Heç olmasa əvvəllər bir siyasi partiyada rəhbər vəzifədə fəaliyyət göstərseydi, bu haqda fikir bildirməsi daha məntiqli olardı. Amma indiki halda Eldəniz Quliyev bir az qabağa gedib. Onun yeni bir qurum yaranması fikrinə gəlincə, daim demokratik düşüncəli insanlar yeni bir quru-

mun yaranması, Azərbaycanda olan bütün müxalifət qüvvələrinin həmin dairədə toplaşması haqqında arzularını bildirirlər. Bütün variantlar yoxlanılır, sınaqdan keçirilir və aydın olur ki, Azərbaycan müxalifətinin bir yerdə fəaliyyət göstərməsi mümkün olmur. Ötən il yaranmış Milli Şura məsələsi də göstərdi ki, belə bir birliyin yaranması qələbə əldə etmək üçün yetərli deyil. Ona görə də bu axtarışlar bu gün də var, həmişə də olacaq. Təbii ki, bunlar da arzulardır. Eldəniz Quliyev hansı arzuları həyata keçirmək istəyirsə, ona ancaq bu işdə müvəffəqiyyət

lər arzulaya bilərəm".

Ümid Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə mübarizə aparmağın tək yolunun siyasi partiyalardan keçdiyini dedi: "Azərbaycanda mövcud qanunlar çərçivəsində mübarizə apara biləcək qurum siyasi partiya deyil. Vətəndaş cəmiyyətləri, qeyri-hökumət təşkilatları siyasətlə məşğul ola bilməzlər. Siyasətlə partiyalar məşğul olur. Ona görə də insanlar istəyərsə, istəməsə də bu partiyalarda toplanmalıdır. Təbii ki, hakimiyyət çox istəyir ki, siyasi qurumlar, partiyalar zəif olsun. Biz də bunu şüurlu şəkildə başa düşürük ki, mübarizə üçün siyasi partiyalardan başqa yol yoxdur".

AXCP Rəyasət Heyətinin üzvü Sahib Kərimli: "Hesab etmirəm ki, Azərbaycanda si-

yasi partiyaların mübarizəsi fiaskoya uğrayıb. Sadəcə, siyasi partiyalar zəifləyib, vətəndaş cəmiyyəti institutlarında da bu zəiflik hiss olunur. Amma yenə də ölkədə güclü təşkilatlar var. Yeni quruma gəlincə, Azərbaycan cəmiyyətində elektoratın bir araya gəlməsi üçün ad məsələsi önəmli deyil".

KXCPC sədrinin müavini Xəzər Teyyub isə E.Quliyevin fikirlərini qismən bölüşdü. O, siyasi partiya yox, siyasi hərəkata ehtiyacın olduğunu vurğuladı: "Demək olar ki, hər hansı siyasi hərəkat yoxdur, siyasi partiyalar konkret olaraq bu siyasi durğunluğa məhkum olub. Hər kəsin bir yerdə ola biləcəyi siyasi hərəkat formasında olan quruma ehtiyac var. Yəqin ki, bu, yaxın gələcəkdə baş verə bilər. Ölkənin gələcəyi naminə hamının bir yerdə olmağı vacibdir. Belə olsa, daha effektiv nəticə əldə edə bilərik. Eldəniz Quliyev də yəqin ki, bu məsələləri nəzərə alaraq o fikirləri söyləyib".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu ümumiyyətlə Azərbaycanda siyasi partiyaların durumunun heç də yaxşı olmadığını dedi: "Azərbaycanda nəinki

Eldəniz Quliyev

siyasi sistem, ümumiyyətlə, aparmır, əslində bu mənada YAP da çöküb".

Yeni siyasi qurumla bağlı S.Cəlaloğlu dedi: "Velosiped ikinci dəfə kəşf etməyə ehtiyac yoxdur. Sadəcə velosiped yaxşı sürməyi öyrənmək lazımdır". Eldəniz Quliyev siyasətini, sosiologiyasını, demokratiyanın, dünyadakı hadisələrin anlamının, qələbənin, məğlubiyyətin səbəbinin nə olduğunu bilməyə-bilməyə yeni bir təşkilat yaratmaq istəyir. Azərbaycanda qeydiyyatdan keçmiş 55 partiya var. Birini də Eldəniz Quliyev yaratmış, adını qoysun Həsənqulu. Nə olacaq? Hansı xalqla o yeni təşkilatla demokratiya gətirəcək? Bu xalq demokratiya istəyirsə, elə Əhməd Orucun da təşkilatından yapıb demokratiya tapacaq, narahat olmayın".

□ Nərgiz YAQUBLU

İrticanın əyalət modeli

Azər RƏSİDOĞLU

Azərbaycanın əyalətlərində baş verən məmur özbaşınalıqları sanki gələcək inqilabın xəbərciləridir. Paytaxtdan və iri şəhərlərdən fərqli olaraq əyalətlərdə baş verənlərin ancaq bir adı ola bilər - cəngəllik qanunları ilə idarə etmək cəhdləri.

İstər yeni məmurlar, istərsə də paytaxtdakı daha iri çaplı hakimiyyət nümayəndələri əyalətlərə qul plantasiyaları kimi yanaşırlar. Əkin sahələri, bulaqlar, münbit torpaqlar hamısı məmurların şəxsi istifadəsindədir. Yerli əhali öz doğma yurdlarında bir qonaq kimi yaşamaq məcburiyyətindədir.

Bu da problemin sonu deyil. Yerli sakinlər ən kiçik problemlərini belə həll edə bilmirlər. Nə icra hakimiyyəti başçıları, nə onların kəndlərdəki nümayəndələri, nə də ki bələdiyyələr kiçik bir problemi də həll etmək istəmirlər. Bu barədə heç düşünməzlər də. Kiçik məmurun qarşısında yalnız bir məqsəd dayanır - özündən böyük məmurun xidmətində durmaq. Əhali, insanlar, doğulduğu, yaşadığı və öləndə dəfn olunacağı məkan onu düşündürmür.

Bakıda da məmur özbaşınalığının miqyası olduqca böyükdür. Lakin paytaxtda rayonlarda törədilən rəzaleti təkrarlamağa qorxurlar. Bakıda da yerli əhalini torpaqdan, çimərlikdən, dəniz nemətlərindən, hətta dənizə tamaşadan məhrum ediblər. Burada da əhalini sonuncu sort varlıq kimi dəyərləndirirlər. Lakin iri şəhərlər və paytaxtlarda mətbuatın mövcudluğu, ictimai institutların varlığı məmur tərbiyəsizliyinin qarşısını nisbətən alır.

Düzdür, Azərbaycan hakimiyyəti mətbuatdan, ictimai rəyden, beynəlxalq təzyiqlərdən qorxana bənzəmir. Lakin istənilən halda bu amil məmurların hırnlığını müəyyən qədər buxovlaya bilər.

Azərbaycanın bölgələrində baş verən rəzalet "ərəb baharı" ərəfəsində Yaxın Şərq ölkələrinin ucqarlarında da baş verir. Orada da neft pullarından məst olan, pulun çoxluğundan ağılı itirmiş məmurlar yerli əhalini öz kölələri, hətta kölədən də aşağı hesab edirdilər.

Xarici amilləri də satın almaq gücündə idilər.

Bir sözlə, hər şey qaydasında gedirdi. Harın məmurlar hər şeyi dəqiq hesablamışdılar. Bircə məsələdən başqa - bu qəder nifrət etdikləri, insan yerinə qoymadıqları xalqın bir gün onların "hakimiyyət sarayını" başlarına uçura biləcəklərini hesablaya bilməmişdilər. Elə bu yanlışlıq onların sonunu yaxınlaşdırdı. Bir anın içində bu nökr xislətli məmurların qururları ayaqlar altına salındı.

"Ərəb baharı" da sübuta yetirdi ki, xalqın qəzəbi qarşısında heç bir qüvvə duruş görə bilməz.

Bu gün Azərbaycanda da oxşar proseslər baş verir.

Məmurlar heç kimi saymır. Nə ictimai rəy, nə qanunlar, nə beynəlxalq öhdəliklər onların vəcəinə də deyil. Cəmiyyət diz çökdürülüb, kiçik etiraz edənlər həbs edilir. Məmurlar düşünlər ki, siyasi meydanı rəqib qalmayıb. Lakin Azərbaycan insanını bu dərəcədə təhqir edən məmurlar bir həqiqəti unudurlar. Azərbaycanda cərəyan edən proseslərdə bir baş qəhrəman var. Bu da xalqın özüdür. İnsanların yoxsulluq içində yaşadığı, səsinin eşidilmədiyini hər bir rayon və şəhər sabah bir barrikadaya çevrilə bilər. İsmayılıda, Qubada insanlar özlərinin, ailələrinin namusunu qorumağı bacardılar. Belə hadisələr istənilən rayonda təkrarlana bilər.

Əslində əyalətlərdə baş verənlər onu sübuta yetirir ki, ölkədə böhran günü-gündən dərinləşir. Gərginlik artır. İnsanları təhqir edən məmurlar bunu anlamasalar belə, hər an sabitlik gəyə sovrula bilər.

Proseslər elə bir mərhələyə qədəm basa bilər ki, bu dəfə narazılıq yaradan müxalifət partiyaları deyil, alçaldılan, təhqir olunan, mülklərindən məhrum olunan xalqın özü ola bilər. Proseslərin inkişafı belə bir ehtimal irəli sürməyə əsas verir ki, bütövlükdə Azərbaycanın rayonlarını üsyanlar bürüyə bilər. Üsyanı zorla yatırmaq cəhdləri isə alovlanan tonqalın üzərinə benzin səpəlməyə bənzərdi.

Bu gün əyalətlərdə alçaldılan, təhqir olunan, haqqı əlindən alınan sadə xalqın özünün mübarizəyə qalxacağı da istisna deyil. Yaxın Şərqdə olduğu kimi son anda xalq özü təkbaşına mübarizəyə başlaya bilər.

Hər gün minlərlə insan səmimi şəkildə inancına, hüququna hörmət qoyulmasını tələb edir və bu barışmazlığa görə repressiyalarla üzleşir. Lakin artıq elə bir mərhələ başlayıb ki, təqiblərlə insanları mübarizədən döndərmək mümkün deyil.

Vəziyyəti yalnız xalqın özü dəyişə bilər. Öncələr də vurğulamışdıq ki, bölgələrin liderlərinin, o cümlədən Bakı kəndlərinin öz liderləri ilə meydanlara çıxması və onların torpağını, mülkünü, haqqını əlindən alanların dərslərini verməsi bir anın içində reallaşma bilər. Xalq artıq belə yaşamaqdan bezib. Xalq dəyişiklik istəyir. Məmurların başı isə xalq qarət etməyə qarşıdır. Hər şey xalqın səbrinin nə zaman düşəcəyindən asılı olacaqdır...

İmişli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vilyam Hacıyev gunxeber.com saytının baş redaktorunu növbəti dəfə xüsusi ittiham qaydasında məhkəməyə verdirib. Bu dəfə 17 aprel 2014-cü il tarixdə gunxeber.com-da İmişli təhsilindəki qanunsuzluqlarla bağlı dərc olunan yazını əsas götürərək İmişli Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Ramiz Əmirov baş redaktor barəsində xüsusi ittiham qaydasında iddia qaldırıb.

Bu barədə Z.Müqabiloğlu Nərimanov Rayon Məhkəməsindən zəng edərək deyiblər. Məhkəməyə hazırlıq iclasının iyulun 16-na təyin olunduğu bildirilib.

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl İmişli Rayon Mədəniyyət və Turizm Şöbəsinin müdiri Süleyman Bəşirov V.Hacıyevin göstərişi ilə Nərimanov Rayon Məhkəməsində Z.Müqabiloğlu barəsində xüsusi ittiham qaydasında iddia qaldırılmışdı. Həmin iddiada əsas kimi götürülən məqalənin Nərimanov rayonuna heç bir aidiyyəti olmadığından, həmçinin Z.Müqabiloğlu bu rayonda yaşamadığından və işlə-

İcra başçısı jurnalistdən əl çəkmir

Vilyam Hacıyev

Zabil Müqabiloğlu

mədiyindən, eləcə də iddia qüsurlu tərtib olunduğundan Nərimanov Rayon Məhkəməsi həmin iddianı icraata götürmədi.

Bundan sonra V.Hacıyev İmişli Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri işə salaraq ona baş redaktor barəsində xüsusi ittiham qaydasında iddia qaldırmağı tapşırıb. Bu dəfə də heç bir əsas olmadan iddia Nəri-

manov Rayon Məhkəməsinə təqdim olunub.

Z.Müqabiloğlunun sözlərinə görə, gunxeber.com saytı bu il aprelin 17-də İmişli Təhsil Şöbəsinə qanunsuzluqlarla bağlı dərc olunan yazıdan sonra şöbə müdiri Ramiz Əmirov redaksiyaya məktub göndərmiş və onun mövqeyi saytda dərc olunub.

Rauf Mirqədirov bu həftə dindirilə bilər

Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin təcridxanasında saxlanan jurnalist Rauf Mirqədirov bu həftənin son günləri dindirilə bilər. Bunu "Media forum" saytına iyulun 9-da vəkil Elmar Süleymanov deyib.

Vəkil iddia edir ki, Rauf Mirqədiovun işi ilə bağlı hazırda heç bir istintaq hərəkəti aparılmır: "Əgər dindirilmə prosesi baş versə, uzun müddətdən sonra bu, istintaqın ilk hərəkəti olacaq. Rauf bəyin işi ilə bağlı başqa kimlərin dindirildiyi və ya dindiriləcəyi haqda isə bizə məlumat verilməyib".

Aprelin 19-da Rauf Mirqədiov yaşadığı Türkiyə paytaxtı Ankaradan deportasiya edilib. Həmin gün təyyarə ilə Bakıya göndərilən jurnalisti MTN əməkdaşları tutub. O, 2008-ci ilin aprelindən etibarən Ermənistanın xüsusi xidmət orqanlarına işləmək motivi ilə dövlətə xəyanətdə ittiham olunur.

İTV-yə qarşı məhkəmə iddiasının perspektivi varmı?

Rövşən Hacıyev: "Lap Emin Hüseynovu İTV rəhbərliyinə qoysalar da, heç nə dəyişməyəcək"

"**H**azırkı durum onu göstərir ki, İctimai Televiziya nəinki inkişaf, əksinə, geriləmələr var. Və mən hesab edirəm ki, buna səbəb İTV rəhbərliyinə gələn adamın İTV fəlsəfəsindən tamamilə uzaq olmasıdır. İkincisi də odur ki, bu adam çox asılı olduğu üçün istənilən halda sərbəst ictimai maraqlara xidmət edən televiziyanın fəaliyyətini qura bilmir. Fikrimcə, İTV-nin indiki baş direktoru Cəmil Quliyev "Mədəniyyət kanalı"nda qalıb öz işini davam etdirməliydi".

Bu sözləri aktual.az-a Reportyorların Azadlıq və Təhlükəsizlik İnstitutunun (RATİ) direktoru, İctimai TV-nin baş direktorluğuna keçmiş namizəd Emin Hüseynov deyib.

Emin Hüseynov İctimai Televiziya və Radio Yayım Şirkətinin baş direktoru vəzifəsinə keçirilən seçkilərin nəticələrinin ləğvi ilə bağlı məhkəməyə müraciətinə də toxunub: "İş Ali Məhkəmədədir. Vəkilimiz vasitəsilə kasasiya şikayəti verilib, lakin məhkəmənin tarixi hələ də məlum deyil.

Qaldı məhkəmənin də mahiyyəti ondan ibarətdir ki, seçim ədalətsiz olub. Bu şəxs də həmin vəzifəyə seçilmə-

Cəmil Quliyev

miş. Müsəbiqə zamanı isə mənə qarşı ayrı seçkilik edilib. Bu, faktlarla təsdiq olunub və məhkəmə işində də ətraflı izah olunub. Təəssüflər olsun ki, bundan öncəki məhkəmə qərarlarında biz ədaləti görmədik və inanmıram ki, Ali Məhkəmədə də bizi böyük uğur gözləyir, amma işi Avropa Məhkəməsinə çatdıracağıq. Ən azından Cəmil Quliyev müsəbiqədə ona verilmiş suallara passiv və dolğun olmayan cavablar verib. Elə bil o, İTV-nin yox, yeni mədəniyyət televiziyanın qurulmasında iştirak edəcək".

Maraqlıdır, İTV-yə qarşı hər hansı məhkəmə iddiasının perspektivi varmı? Təcürbə bu barədə nə deyir?

Məlumdur ki, İTV-yə qarşı

iddia qaldıranlardan biri də tanınmış jurnalist, "Azadlıq" qəzetinin keçmiş redaktoru Rövşən Hacıyev olub. "Yeni Müsavat"a açıqlamasında R.Hacıyev bildirdi ki, E.Hüseynovun iddiası tamamilə haqlıdır. Onun sözlərinə görə, İTV-yə sədr seçkiləri keçirilmədi, İsmayıl Ömərövdən sonra təyinat oldu. Müsahibimiz hesab edir ki, məhkəmə yolu ilə nəyə nail olmaq çətin məsələdir: "Bu fikrim Avropa Məhkəməsi üçün də keçərlidir. Biz konkret İTV ilə bağlı kitabın yandırılması məsələsinə Avropa Məhkəməsinə daşmışıq. Hələ ki bir nəticə yoxdur".

Müsahibimiz hesab edir ki, köklü dəyişikliklər olmadan İTV sahəsində nəyə nail olmaq mümkün deyil:

"Lap İTV-nin rəhbərliyinə Emin Hüseynovun özünü də gətirsək, heç nə dəyişməyəcək. Bu, konkret fərdlərdən asılı olan məsələ deyil. Əgər televiziya icra hakimiyyətinin nəzarətindədirsə, onu kim dəyişdirə bilər? "Ağ atlı oğlan" da gəlsə, İTV-də müsəbt heç nə edə bilməz".

Bununla belə, R.Hacıyev hesab edir ki, İTV-yə qarşı məhkəmə iddiaları verilməli, presedent yarandıdır: "Siz şahidsiz ki, İTV-nin yaranması istiqamətində xeyli işlər görüldü cəmiyyətdə. Müzakirələr, dikkussiyalar oldu. Amma nəticə dəyişmədi. Bununla belə, nəyə nail olmaq üçün daim bu cür addımlar atılmalıdır".

Sevinc TELMANQIZI

... İndi hamı ondan - "Hafka" ləqəbli iş adamından danışıq. Dillərdə dastan, mətbuatda beş on çox diqqətdə saxlanan, Fransadan Azərbaycan mediasına qədər barəsində yazılan bir iş adamı - Hafiz Məmmədovdan söhbət gədir. Elə bir həftə yoxdur ki, xəbər portallarında, çap mediasında "Hafka" haqda yeni-yeni yazılar gətməsin.

İyulun 9-da da "Bank of Azerbaijan"ın qarşısında müştərilərlə bank işçiləri arasında əlbəyaxa dava olması barədə xəbər yayılıb.

Axar.az-a bu haqda müştərilər adından bankla problemi olan jurnalist Samir Feyruzov məlumat verib.

Məlumatda deyilir ki, "Bank of Azerbaijan" yenə də müştərilərinin pullarını qaytarmaq istəmir. Buna görə də iyulun 8-də "Bank of Azerbaijan"ın qarşısında əlbəyaxa dava baş verəndən sonra onlar kömək üçün Mərkəzi Banka gəliblər: "Orda dava-dalaş oldu. Sonra camaata dedilər ki, gedin, kimə deyirsiz deyini! Mərkəzi Banka gətdik, orda da qəbul etmədilər".

"Hafiz Məmmədovun əlindən bankı almaq istəyirlər, o da vermür. Pulunu götürüb qaçıb. Bankda da pul yoxdur" deyər, Samir Feyruzov bildirib.

H.Məmmədov "Qafqazinfo"ya bir müddət əvvəl verdiyi müsahibəsində mütəmadi gündəmdə qalmasını belə şərh etmişdi: "Yəqin qarşısını almırıq - ona görə... Yazırlar ki, oxunsunlar. Özüm də vaxtim oldu oxuyuram, olmadı oxumuram. Çünki adam özü biləndə ki, xəbərlər neqativdir, onsuz da oxumur. Vaxt azlığınan yaxşı şeyi də oxumuram, deyim ki, yaxşısını oxuyuram - yox. Azərbaycana aid bir şey olanda ona baxıram. Məşallah, o qədər çox yazılıb ki...

Həm pis, həm yaxşı. Heç baxmıram".

Göründüyü kimi, haqqında yazılanlar onu bir o qədər də narahat etməz. Yaxud da özünü belə göstərməyə çalışır. Hər halda, oxucu üçün "kimdir Hafka" sualı hələ açıq olaraq qalır. Çünki onu Azərbaycanın

ni davam etdirib.

1985-ci ildən işə müəssisəsində mühasib kimi çalışıb. 1987-1988-ci illərdə Sənaye Nazirliyində iqtisadçı, sonra "Provident Bank Management" kredit departamentinin direktoru, "Sənən" kiçik müəssisəsinin baş meneceri, "Alpha plus"

danışıq. Sən demə, o, evdən çıxanda özü ilə 7 mobil telefon götürür. Londonda və İsviçrədə ofisləri var. Həftənin cümə günləri onu tapmaq müşkuldür.

Çünki həmin günün özüne və ailəsinə həsr edir. 7 mobil telefon gəzdiren, 18 mühafizə-

"Hafka"nın bankının

qarşısında əlbəyaxa dava

Fransa mətbuatından Azərbaycan informasiya məkanına qədər hər yerdə Hafiz Məmmədovdan yazırlar; 7 mobil telefon gəzdiren, 18 mühafizəçi saxlayan milyarder kimdir?

Hafiz Məmmədov

"Abramoviç" də adlandırmaq olmaz. Bəs doğrudan da kimdir "Hafka"?

"Hafka" - Hafiz Məcid oğlu Məmmədov. 1964-cü il, dekabrın 2-də Naxçıvanda anadan olub. 1971-1981-ci illər Naxçıvanın 3 sayılı orta məktəbində təhsil alıb. 1981-1985-ci illərdə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində ali təhsili-

ticarət müəssisəsinin baş meneceri işləyib. Nəhayət, 1998-ci ildə "Baghlan General Trading" şirkətinin prezidenti olub. İndi onun gah həbs ediləcəyi, gah ölkədən qaçdığı, gah da müflis olduğu söylenir.

Fransa mediasının isə yazdığı ən qəribə xəbər budur ki, iş adamı üç dildə - Azərbaycan, rus və ingiliscə sərbəst

çinin müşayiəti ilə zirehli "Mercedes"də hərflənən Məmmədov istər ölkəsinin, istərsə də xarici KİV-də öz imicini müsbət çalarlarda göstərmək istəyir.

H.Məmmədov hələ 2004-cü ildə "Bakı" klubunu təsis edib. O, təkcə Fransa "Lans"ı ilə kifayətlənməyib, "Atletiko" və "Porto"da pay sahibi olmaq niyyətindədir.

Fransız KİV-in yazdığına görə, azərbaycanlı milyardərin "Lans" futbol klubunun prezidenti Jerve Martelle əvvəllər tanışlığı olmayıb. Məmmədovun bu klubla tanışlığı 2012-ci ildə Kannada olub. Məmmədov ora dincəlməyə gəlibmiş.

Onlar kazinoda tanış olublar. Yerli kazinodakı tanışlıq sonradan onların birgə əməkdaşlığına çevrilib. Elə oyun avtomatları arxasındaca "Lans" söhbəti edilib və H.Məmmədov kluba 20 milyon ayırmağa razılaşıb.

□ E.SALAMOĞLU

"Eta dux mujiski, jeniski?"

Aygün MURADXANLI

Azərbaycan memurlarının xarici səfərlərdəki sərgüzəştləri ilə bağlı yəqin çox oxumusuz. Bilirəm, şaqqanaq çəkib güldüyünüz də olub, elementar qaydalardan xəbərsiz insanları məmurluğa gətirib, dövlət büdcəsi hesabına xarici səfərlərə göndərənlerin ünvanına "güllü-çiçəkli tərəflər" dediyiniz də, hətta onların yerinə utandığımız da.

Bu yaxınlarda belə sərgüzəştlərdən birinə şahidlik etdim. İnanın, gözlerimin qarşısında baş verən o biabırçı olaydan sonra hissələrim də qarışıq düşüb. Bilmirəm güləm, yoxsa halımıza ürək dolusu bir hönkürtü vuram.

Parisin Şarl de Qoll hava limanının "Duty Free"sinə dolaşırdım. Bir də gördüm, Azərbaycan memurlarından biri əlinə çəhrayı rəngli ətir qutusunu az qala satıcı qızın gözünə soxa-soxa yüksək səslə soruşur: "Eta dux mujiski, jeniski?" Zərif, kipriklerini ən yeni kosmetoloji nailiyyətlə ikiqat uzatmış fransız xanım da gözlerini döyür, bu yekəpər, hətta zırpı kişinin ondan nə istədiyini anlaya bilmirdi. Satıcı 2 dəfə ingiliscə "sizə necə kömək edə bilərəm" soruşsa da zırpı məmur onu anlamadı, eyni sualı döndə-döndə təkrar etməyə başladı: "Eta dux, mujiski, jeniski?" Hər dəfə sualı təkrar edəndə səsinə bir az da qaldırır, gözələrini bərəldir, satıcı qız onun hər bağırtısından sonra sanki biz az da balacalaşıq, necə deyərlər, yerə girirdi. Bəlkə də orada rusca danışıq bilən satıcı var idi. Ancaq kimin ağılına gələr ki, "eta dux mijiski, jeniski" ruscadır?

Əslində bu olaya yerə girməli bir adam var idisə, o da Azərbaycan məmuru idi. Həftə səkkiz, o doqquz xarici səfərə çıxsa da, çoxdan beynəlxalq ünsiyyət dilinə çevrilən ingiliscədə sərbəst danışmaq, polemikalara qoşulmaq demirəm, heç olmasa çulunu sudan çıxarmaq üçün iki kəlməni bir-birinin arxasına qoşa bilməyən, elementar vərdişləri olmayan memurların çöldə-bayırda nə işi var? Allah bilir, bu olay hər gün Avropanın neçə paytaxtında müxtəlif variantlarda baş verir.

Olayın arxasını da deyim, gülə bilsəz, güləm. Satıcı çıxış yolunu digər işçiləri köməyə çağırmaqda gördü. Amma onlar da zırpı, yekəqarın, burnu və qulaqları tükli canlının dilindən bir şey anlamadı. Sonda milli məmur ağ ciyərlərinin dərin guşəsindən bir "eh" çıxarıb əli ilə havanı elə bərkədən yardı ki, dedim indi kəpənək kimi zərif qızlar domino daşı kimi bir-birinin ardınca yerə səriləcək.

Yox, elə bilməyən əlindəki qutu çəhrayı olsa da "dux"un hansı cins üçün olduğunu dəqiqləşdirə bilməyən məmur onu almaqdan vaz keçdi. Kolxoz sədrinə xas iri addımlarla ləngər vura-vura kassanın yanına gəlib iki zənbil götürdü, rəflərdə gözünə nə xoş gəldisə zənbillərə doldurmağa başladı. Həm də ən irilərini, ən bahalıları. Parisə yolu düşənlər bilir, Fransada ətirlər həddən artıq bahadır. Hətta vergidən azad "Duty Free"də belə. Kassada 3 min avroya yaxın ödəniş edən məmur əlindəki saysız paketlərlə dükandan çıxdı. Üzündəki yekəxana ifadə ilə uçaq qapısına gedərkən gözü "əsalətli" fransız pendirli, bahalı Burbon şərəbləri satılan mağazaya sataşdı. Qəfildən elə bil adama "hücum" əmri verdilər...

Artıq məmuru o ərzaq mağazasında müşahidə etməyə hövsələm çatmadı. Vaxtım da yox idi. "Sale" yazılan bölümdə cibimi silib-süpürən vəhşi kapitalizməndən qoruduğum qəpik-quruşu düz-qoş edib anama ətir tapmalıydım...

Yeyirsiz, dağıdırsız, talayırsız, vətəndaşın "burnunuzdan gəlsin" bədduasına məhəl qoymursuz, heç olmasa, o puldan ingilis dili müəllimlərinə də verin ki, "bayaq" çıxanda biabır olmayasız. Rəhmətlik Üzeyir bəyin "Ordan-burdan"ındakı ürəyindən Duma deputatlığı keçən Salman bəy yadıma düşdü. Amma o da bugünün məmurundan abırılı idi. Heç olmasa, deputatlıq üçün çalışdı, indiki dillə desək, stilisti var idi, rusca, bal rəqsləri müəllimləri tutmuşdu. Ən əsası da büdcəni talamırdı. Azərbaycan məmuru yüz ildə adam olmaq istəmir... Elə düşüblər "duptatlıq, duptatlıq"ın dalınca...

"QHT-lərin Həyəcan Şəbəkəsi" yaradıldı

"Azərbaycanda müstəqil QHT-lərin fəaliyyətinə "rəsmi" son qoyuldu"

Dünən Azərbaycanda müstəqil fəaliyyət göstərən bir qrup QHT Azərbaycanda QHT-lərin fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması ilə bağlı müzakirə keçirərək qərar qəbul edib. Bu barədə hüquq müdafiəçisi Elçin Abdullayev məlumat verib. Məlumatla görə, qərar deyilir ki, artıq QHT-lərə bağlı qanunvericiliyə edilən dəyişikliklərin onların fəaliyyətinə ciddi şəkildə məhdudiyətlər yaratması təcrübədə özünü göstərir.

QHT-lərin təkrar qeydiyyat problemləri, dövlət reyestrindən yeni çıxarışların alınması, qrant müqavilələrinin qeydə alınmaması, QHT-lərin bank hesablarının dondurulması, QHT rəhbərlərinin şəxsi hesablarına məhkəmə qərarları ilə həbs qoyulması halları sürətlə çoxalmaqdadır. Bu günə qədər

ölkədə 20-dən artıq müstəqil fəaliyyət göstərən QHT-ye qarşı sanksiyalar tətbiq olunub. Onların icra etdikləri layihələrin icrası dayandırılıb: "Yuxarıda göstərilən bütün faktları təsdiq edən rəsmi sənədlər də mövcuddur. Müzakirələr zamanı

mövcud fəvqəladə vəziyyətdən çıxmaq üçün Müstəqil QHT-lərdən ibarət "QHT-lərin Həyəcan Şəbəkəsi" yaradılıb.

"QHT-lərin Həyəcan Şəbəkəsi" ilkin olaraq aşağıdakı məsələlərin həlli üçün çalışmaq qərarlaşdırıb: **1)** Azer-

baycan Respublikasının Prezidenti ilə vətəndaş cəmiyyəti institutlarının görüşünün təşkili üçün müraciət edilməsi; **2)** Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası qarşısında həyəcanlı vəziyyətin aradan qaldırılması üçün səylərin artırılmasına dair təşəbbüslə çıxış edilməsi; **3)** Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xarici ölkə səfirlikləri ilə birbaşa görüşlərin keçirilməsi və vəziyyətin müzakirəsi; **4)** Mövcud vəziyyətə dair dəyərləndirmə sənədinin hazırlanması və onun (dövlət strukturlarına, səfirliklərə və beynəlxalq təşkilatlara) təqdim edilməsi; **5)** Böyük dövlətlərin başçılarına və beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinə müraciətlərin edilməsi; **6)** Ədliyyə Nazirliyi, Prezident Administrasiyası və Milli Bankın inzibati binaları qarşısında piket keçirilməsi üçün rəsmi müraciət edilməsi; **7)** QHT-lərin fəaliyyətlərini məhdudlaşdıran qanun pozuntusu hallarına qarşı məhkəmələrdə iddiaların qaldırılması (*Ədliyyə Nazirliyi və Banklara qarşı*); **8)** Həbs olunan Vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələrinin azadlığa buraxılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi.

□ E.SEYİDAĞA

12 illik arzunun çin olduğu gün

Samir SARI

Bilirəm, Braziliya yığmasının ölkəmizdəki fanatlarının xoşuna gəlməyəcək, amma bu komandanın darmadağınla uduzması mənim 12 illik arzum idi. Köhnə və sadıq oxucularım 2002-ci il mundialında yazdığım "Qıvraldo" başlıqlı yazımı xatırlayın - bu arzu o günlərdə doğmuşdu.

Gənc nəsil üçün bir daha xatırladım ki, o mundialda koreyalı hakim Braziliya ilə oynayan Türkiyə millisinin qapısına çox havayı bir penalti təyin etmişdi. Qayda pozuntusu cərimə meydançasından iki-üç metr qıraqda olsa da, hakim penalti nöqtəsini göstərdi və braziliyalı oyunçu havayı qolu vuraraq yaqar öldürmüş gənc hindu kimi havaya sıçrayıb nərdədi. Nə olub, ə?

Bundan sonra Hakan Ünsal topu zərblə oyunun vaxtını öldürməkdə olan Rivaldoya tərəf vurdu, top Rivaldonun dizinə dəydi, o isə üzünü tutub kobra vurmuş hindli kimi acılar içində qıvrıldı və "ədalət mücəssəməsi" hakim Hakana qırmızı kart göstərərək oyundan qovdu. Həmin kadrı hələ də göstərir - həyasız simulyasiya örneyi kimi.

Bax, o zaman futbol azarkeşi olaraq məndə belə bir arzu oyandı ki, ay, nə olub, gün gələ, Braziliyanın böyük hesabla məğlubiyyətini görə, onların pərt olmalarına, yerə yığılıb üzümlərinə baxam.

Bu gün o gündür. Arzum çin çıxdı. Yəqin ki, elə bu çempionatın ilk oyununda Braziliya Xorvatiyanı nahaq penalti hesabına udaraq yerə-göyə sığmayan sevinc təzahüratı yapanda da bənzər arzuya düşənlər çox olmuşdu. Nəhayət, hamı o günü - buyuzsuz qoçun qisasının buyuzluda qalmadığı anı gördülər. Alma xorvatin ahını, çıxar ahəstə-ahəstə.

Beləcə, göbəyiaçiq braziliyalı qızlar komandalının qələbəsindən sonra ortalığa düşüb əndam titrədə, qara gədələr sambaçılıq edər, "biz yekik", "hamıdan böyük Braziliya, başqa böyük yox" çığırtiları ilə Rioda növbədənəknar karnaval düzəldə bilmədilər. Ləzzət elədi. Amma yazıçı tayfası bir az üreyiyuxa olur, düzü, dördüncü qoldan sonra əlində plastik kola parçı tutmuş uşağın üzünü stəkanla tutaraq hiçqırması üreyimi sızlatdı. Gərək pentakampeonlar o uşağı ağlatmayaydılar, uduzursan, 0:2, cəhənnəm-gor, 0:3 hesabıyla uduz, ta 7:1 nəydi?

Yazıçı braziliyalılar lap əvvəlcədən deyirdilər ki, bizə mundial lazım deyil, "haramıza yaraşır" deyirdilər. "İşsizlərimiz, aclarımız var, ölkə pis gündədir, milyardları futbola xərcləyincə sosial layihələrə yönəldək, adam kimi yaşayaq" deyərək mitinq, yürüş keçirir, polislə dalaşırdılar. Brailiyanın FFA-sı isə deyirdi, yox, tarix yazacaq. Al, bu da sənə tarix. Hələ tarixdə (yəni mundiallar tarixində) belə bi-abırçılıq olmayıb. Braziliya millisini, bişəkk, o yalavac əhəlinin ah-naləsi tutdu. Yoxsa olacaq iş deyildi.

Zarafat-zarafat, Braziliyanın futbol sektorunda yarım əsrdən bəri davam edən hökmranlığı öz evində bir anın içində dağılıb getdi.

Bu hökmranlıqla yanaşı nə qədər miflər dağıldı, klişə ifadələr puç oldu. Braziliyalı oyunçular, guya hər zaman belə deyirlər: "Rəqiblərimiz bizə bacardıqları qədər qol vurur, biz - istədiyimiz qədər". Almanlar bu söhbətin belini birdəfəlik qırdı, Braziliyanın qapısına ürəkləri istəyən qədər qol vurdular. Həttə oyunun ikinci hissəsində almanların necə böyük bir üreyə sahib olduqları üzə çıxdı, onlar istəsəydilər və bir az artıq səy göstərsəydilər, daha beş qol da ikinci hissədə vura bilərdilər. Nəyə görə qıymadılar, tamam məhv etmədilər.

"Skoları əjdaha məşqçidir" mifi də dağıldı. Adam 12 il öncəki haqq-nahaq qazandığı uğurun içinə beş qat artıq zibil qoydu, gedib durdu İspaniyanı pis günə qoyan, Kasilyası iməklədən del Boskenin yanında.

Braziliya azarkeşlərinin bugünkü halına baxırsan, yazığın gəlir, amma siz onları oyundan qabaq görəydiniz. Ortaqlıqda şəkllər var. Biri Klozenin ələ salırdı, biri baş məşqçi Yoahim Lövün şəklinin başını kəsib qoltuğuna vurmuşdu, biri "Almaniya, rədd ol evinə" şüarı qaldırırdı və s. Harda qaldı bəs qonaqpərvərlik? Yaraşdı mı indi? Qonaq uşaqların yanında səni o vəziyyətə saldı...

Gün o gün olsun ki, simulyasiya, saxtakarlıq, hiylə, zorbalıq hesabına qələbə qazanan başqalarının da bu cür darmadağınla məğlubiyyət gününü görək. Onda həyat daha maraqlı olur.

ABS-in Milli Demokratiya İnstitutunun (MDİ) Bakı ofisinə rəhbərlik etmiş Aleks Qriqoryevs "Turan" agentliyinə mülkiyyətə verib.

- Son il yarım ərzində Azərbaycan hakimiyyəti dəfələrlə MDİ-nin və şəxsən sizin ünvanınıza ciddi ittihamlar səsləndirib. Sizin gənclər təşkilatlarını facebook inqilabı törətmək məqsədilə qanunsuz maliyyələşdiyiniz iddia olunub. Sübut kimi mətbuatda hesabdən böyük məbləğdə nağd pul çəkdiyinizi təsdiq edən bank sənədlərinin surətləri dərc edilib. Bütün bunlarla bağlı nə deyə bilərsiniz?

- Demokratiyaya gedən yol təhsildən və ən aşağı səviyyədə ictimai fəaliyyət mədəniyyətindən başlayır. Bu fəaliyyətin təlimi də rəhbərlik etdiyim MDİ-nin işinin əsas mahiyyətini təşkil edirdi. Gənc fəallar əlavə olaraq kimsəsiz uşaqlara dərs verməklə məşğul olurdular, zibil təmizləyirdilər, ağaclar ekirdilər, parkları abadlaşdırırdılar, kəndlərə işiq və su çəkirdilər. Həm də onlar bütün bunları bizim öyrətdiyimiz kimi, yerli hakimiyyətlə sıx əməkdaşlıq şəklində edirdilər. Maliyyə dəstəyi verdiyimiz layihələr də belə idi, seçkilərin müşahidəsi istisna olmaqla.

"Hakimiyyətin devrilməsi məsələsi sadəcə cəfəngiyyətdir"

Aleks Qriqoryevs: "Bu pulların nəyə xərcləndiyini yoxlamaq da asandır"

Aleks Qriqoryevs

Təəssüf ki, son dövrlərdə qədər Azərbaycan MDİ-ni qeydiyyatdan almaqdan imtina edirdi. Buna görə bizim korporativ hesabımız yox idi və MDİ Azərbaycanda fəaliyyət göstərdiyi on beş il ərzində ofis direktorunun şəxsi hesabı vasitəsilə maliyyələşdirilirdi. Yeni mənim şəxsi hesabım əslində MDİ ofisinin hesabı idi.

Bu pulların nəyə xərcləndiyini yoxlamaq da asandır: Bakının mərkəzində ofisin saxlanması, əməkdaşların qonarıları, təlim tədbirlərinin - seminarların və konfransların keçirilməsi. Seminarlar zamanı MDİ tək zəlin kirayə haqqını deyil, iştirakçıların bütün xərclərini - məşğələlərin keçirildiyi yere gəlməsini, qidalanmasını və yaşayış xərclərini də ödəyirdi. Bakı ucuz şəhər deyil. Bir seminar hoteldən asılı olaraq iyirmi min dollara qədər başa gələ bilərdi.

İndiyədək düşünürəm ki, MDİ-yə hücumlar Azərbaycanda hakimiyyət dairələrində gizli mübarizənin nəticəsi, bir növ sınaq oldu - amerikalılara hücum etmək olarmı? Nəticələr çox ciddi olsaydı, asanlıqla geriye addım atmaq olardı: biz ABS-a deyil, Qriqoryevsə hücum edirik! O isə ümumiyyətlə amerikalı deyil. Belə şeylər olur.

- Son dövrlərdə Azərbaycan hakimiyyəti dəfələrlə bildirib ki, MDİ və digər Qərb institutları Azərbaycanda hakimiyyəti devirmək məqsədi güdür. Bundan yerli vətəndaş cəmiyyəti ilə birlikdə Qərb donorlarının fəaliyyətini dayandırmaq üçün istifadə olunub. Hakimiyyətin bu siyasətini necə qiymətləndirirsiniz və o, nəyə gətirib çıxara bilər?

- Hakimiyyətin devrilməsi məsələsi sadəcə cəfəngiyyətdir. Çox güman ki, prezident Rusiya xüsusi xidmətləri və onların casusları qorxudur. Bu siyasət yaxşı heç nəyə gətirib çıxarmayacaq. Hakimiyyət başa düşür ki, vətəndaş cəmiyyətini boğaraq Azərbaycanın gələcəyi ilə bağlı danışıqlar üzrə tərəfdaşdan məhrum olur, Qərblə mübahisə edərək isə gec, ya tez müttəfiqlərdən məhrum olacaq.

Rəsul Quliyevin Gülənlə işbirliyi xəbəri yayıldı

"Güman ki, camaatla Amerikada tanış olub"

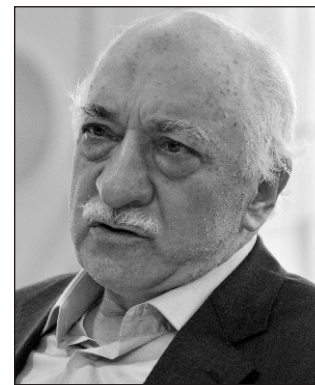
Rəsul Quliyev Amerikada Fətullah Gülənlə mütəmadi olaraq görüşür. Bu barədə R. Quliyevin adımları açıqlanmasını istəməyən keçmiş silahdaşı publika.az-a məlumat verib. Məlumatlara görə, sabiq spiker Pensilvaniya ştatında səfərlərdə olur və zaman-zaman Gülənlə görüşlər keçirir. F. Gülənin onun Amerika həyatına da köməkliliyi dəydiyi deyilir.

Qeyd edək ki, R. Quliyevin bir müddət öncə Azərbaycan mediasına F. Güləni müsəlman dünyasının 5 şəxsiyyəti arasında biri adlandırması, onun

Rəsul Quliyev

siyasi rəqibinə çevrilmiş Ərdoğan isə sərt tənqid etməsi bu informasiya fonunda diqqət çəkir.

Fətullah Gülən

"Fətullah Gülən Türkiyəni işiqə, Ərdoğan isə qaranlığa sürükləmək istəyir" deyərək, eks-spiker camaat lideri-

ni belə təqdim edir. Nur camaatının Azərbaycanda fəaliyyətə başladığı 90-cı illərdə R. Quliyevin yüksək vəzifədə təmsil olunması diqqətdən yayınmır və camaatın Azərbaycanda genişlənməsi üçün eks-spikerin yardımının toxunduğu qənaətini yaradır.

Lakin R. Quliyevin spiker olduğu dövrdə dövlət müşaviri işləmiş Qabil Hüseynli açıqlamasında buna az inandığını deyib: "Nurçular Azərbaycana 90-cı illərin əvvəlində gəlib. Lakin Rəsul Quliyevin onlar haqda təsəvvürünün belə olması sual altındadır. Buna görə onların Azərbaycandakı fəaliyyətində Rəsul Quliyevin də köməklik göstərdiyini demək inandırıcı deyil. Güman ki, R. Quliyev bu camaatla Amerikada tanış olub. Ehtimal etmək mümkündür ki, Fətullah Gülənlə müəyyən yaxınlığı olsun".

Cəza dəyişmədi: Qurban Məmmədov həbsdə qaldı

Apelyasiya şikayəti Qurban Məmmədovun 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsinə dair hökməndə verilməmişdi. Hökmü Nəsimi Rayon Məhkəməsi 2013-cü il dekabrın 6-da çıxarıb. O, yol hərəkəti qaydalarını pozma və ifadə verməkdən boyun qaçırmamağa məcbur etmədə təqsiri bilinib. Müdafiə tərəfi Qurban Məmmədova bəraət istəyirdi.

Vəkil Fəxrəddin Mehdiyev "mediaforum" saytına deyib ki, bütün söylərinə baxmayaraq şikayət təmin olunmayıb: "Məhkəmənin qərarı gözlənilən idi. İrəli sürdüyümüz vəsaitlərin heç biri nəzərə alınmamışdı".

55 yaşlı Qurban Məmmədov Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsini bitirib. AXC-də və ADP-də siya-

si fəaliyyət göstərərək, bir neçə dəfə həbs olunub. 1995-ci ildən vəkillik edib. O, ötən ilin iyun ayında tutulub.

Qurban Məmmədov ərizə ilə müraciət edərək məhkəməyə gəlmək istəmədiyini və işə onun iştirakı olmadan baxılmasını istəsə də, bu gün hakim göstərişi ilə məhkəməyə gətirilib.

Qurban Məmmədov

• yulun 9-da Bakı Apelyasiya Məhkəməsi Milli Şuranın üzvü, hüquqşünas Qurban Məmmədovun şikayəti üzrə prosesi başa çatdırıb. Nəsimi Rayon Məhkəməsinin hökmü qüvvədə qalıb.

Hüquq müdafiəçisi Bəxtiyar Məmmədov Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) vitse-admiralı, hazırda həbsdə olan Şahin Sultanov haqda daha bir ifşaedici məlumat açıqlayıb. Vaxtilə ərizəsi əsasında həbsdə yatan B.Məmmədov vitse-admiralın dövlətə xəyanətdə ittiham olunduğunu söyləyib. B.Məmmədov deyib: "Şahin Sultanov Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı bütün strateji obyektlərin xəritəsini xarici dövlətlərə satıb."

Şahin Sultanovun vəkili Adəm Məmmədov ardıcıl olaraq bir neçə dəfə müvəkkilinin ölkə başçısına sensasion müraciət təqdim edəcəyini bildirir. Lakin hər bir müraciətdə də ictimaiyyəti çaşdırmaq məqsədi güdür. Yalan fikirlərini reallaşdırmaq üçün az qalır ki, xalqın gözündə Şahin Sultanovu qəhrəman kimi tanıtsın. Başa düşür ki, Şahin Sultanov dövlət əmlakını mənimsəmək məqsədilə həm vicdanını, həm də bir vətəndaş borcunu, eləcə də zabit şərəfini satmış bir insandır. Adəm Məmmədov bir vəkili olaraq qanuna müvafiq olaraq həbsdə olan Şahin Sultanovun müdafiəsini qurmaq əvəzinə mətbuatda anonslar verməklə, hansısa protokolun düz tərtib olunmamasından hay-haray salmaqla məşğuldur. O, istintaq sirrinin yayılması ilə məşğuldur. Əgər onda həqiqətə istintaqın gediyində aşkarlanmış hər hansı nəqşə varsa, məhkəməyə təqdim etsin.

Aparıldığı araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, Şahin Sultanovun oğurladığı və təşkilatçılıq etdiyi mafiyası vasitəsilə dövlətin bir milyardan çox əmlakı tar-mar edilib. Təkcə Hərbi Gəmilərin Təmiri Zavodunun direktoru Əsəd Muradxanovla əlbirliyi sayəsində yüz milyon manat mə-

Həbsdəki vitse-admiral vətənə

Xəyanətdə ittiham olundu

Şahin Sultanovun tutdurduğu hüquq müdafiəçisi sensasion faktlar açıqlayır

nimsənilib. Belə ki, müxtəlif şirkətlərə məxsus gəmilərin "Texmarin" şirkəti ilə müqaviləsi olsa da, həmin gəmilər Hərbi Gəmilərin Təmiri Zavodunda çox ucuz başa gələn variantla təmir olunub və adıçəkilən maxinasiyadan külli miqdarda büdcə pulu ələ keçirilib.

Şahin Sultanovun Saray qəsəbəsində "kod 555" ləqəbli fırıldaqçı dostu, hazırda həbsdə olan Elxan Hacıyevlə və zavod direktoru Ə.Muradxanovla birlikdə

hektarlarla torpaq sahələri var. Həmin torpaq sahələrində HDQ-nin Gəmiqayırma Zavodunda istehsal olmuş sayı-hesabı bilinməyən avadanlıqlar və 20 ton başa gələn variantla təmir olunub və adıçəkilən maxinasiyadan külli miqdarda büdcə pulu ələ keçirilib.

novun və HDQ-nin sabiq qərargah rəisi, hazırda həbsdə olan Yunis Məmmədovla oğurladıqları pullarla Quba rayonunun Paşoba kəndində hektarlarla gilə və alma bağları salıblar. Həmin kənddə hər biri qiyməti 100 min manatla ölçülən villalar tikdiriblər. Həmin villaların tikintisində də əsgərlərin, matrosların və digər işçilərin eməyindən istifadə edilib. Hər 3 villanın bütün dəmir konstruksiyaları isə HDQ-nin Gəmiqayırma Zavodunda yığılıb, ha-

zırlanmış və dövlət büdcəsindən oğurlanmış materialları ilə tikilib. Həmin ərazinin yanından keçən yol boyu isə sabiq qərargah rəisi Y.Məmmədovun qohumlarının adına çoxsaylı fəaliyyət göstərən obyektlər mövcuddur. Dövlətdən oğurlanmış pullar hesabına Şahin Sultanov Elxan Hacıyevlə Şəki şəhərində Güzdük deyilən ərazidə sayı 400-ə yaxın olan iribuyuzlu mal-qara ferması da alıb və hazırda ferma fəaliyyət göstərir.

Şahin Sultanovun xeyir-duası ilə adyutant kimi qeyri-qanuni

yıb ki, gözələri ayaqlarının altını belə görməyib. Günlerini əyyaşlıq, əxlaqsızlıq üzərində qurublar".

B.Məmmədov deyir ki, Ş.Sultanov Ə.Muradxanovla dövlət əmlakını mənimsəmək məqsədilə evləcədən planlı hərəkət ediblər: "Belə ki, zavodun 20-yə yaxın vakant vəzifələrinə Ə.Muradxanovla Ş.Sultanovun yaxınları və qohumlarını təyin etməklə, sonda isə dövlət əmlakını bu vasitə ilə milyon manatlarla mənimsəyiblər."

Şahin Sultanov çirkin yollarla oğurladığı pullarla Avropa ölkələrində, Türkiyədə, Kırmda, Krasnodar vilayətində villalar və obyektlər alıb, Moskva şəhərində isə marketi və şərikli bankı var. Bu qədər dövlət əmlakını zəbt edən, mənimsəyən, çirkin yollarla sərvət sahibi olan Şahin Sultanov Xəzər dənizindəki bütün strateji obyektlərin xəritəsini xarici dövlətlərə satıb. Eləcə də Bakı-Ceyhan neft-ixrac boru kəmərinin dəniz hissəsinin tam mühafizəsini təşkil etməmiş və praktiki həyata keçirməyib. Elə bu səbəbdən də mühafizə adı ilə xidmət aparan gəmilərin adlarını xidməti siyahılara salmaq yolu ilə min tonlarla yanacaq, sürtkü yağlarını silib milyon manatlarla dövlət əmlakını mənimsəyib.

Onun cinayət əməlləri birbaşa vətənə xəyanət olduğundan, bu cinayət əməllərindən xəbərdar olan hər bir şəxs cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmalı, ciddi cəzalandırılmalıdır".

B.Məmmədov prokurorluq orqanlarından ictimaiyətdirdiyi məlumatların, faktların yoxlanılmasını və müvafiq ölçü götürülməsini istəyir.

Qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Yollara səpələnən milyardlar və nazirin "Qranat Holding"i...

Dövlət büdcəsindən ayrılan pulların havaya sovrulması nəticəsində Ziya Məmmədovun ailə üzvlərinə məxsus "Qranat Holding", Cavid Qurbanova məxsus restoran və şadlıq evləri şəbəkəsi yaranıb, saysız-hesabsız villalar tikilib

Son 10 ildə Azərbaycanda nəqliyyat infrastrukturuna 20 milyard dollar sərmayə qoyulub. Bu müddətdə ölkədə 9 mindən artıq avtomobil yolu qurulub və yenidən bərpa olunub. Nəqliyyat Nazirliyinin rəsmi məlumatında belə deyilir. Təbii ki, 20 milyard dollar balaca məbləğ deyil və bu pula ümumi uzunluğu 18 min 800 kilometr olan avtomobil yollarını Avropa standartlarına uyğun yenidən qurmaq olardı. Ancaq yolların heç yarısı da yenidən qurulmayıb. Təmir edilən və yeni salınan yolların keyfiyyəti də Avropa standartlarından xeyli uzaqdır - mütəmadi olaraq yolların çökməsi, çat verməsi barədə mediada məlumatlar dərc edilir. Yolların təmir tikintisinə xərclənən pullar bəzən fantastik həddə qədər şişirdilir.

Məsələnin başqa bir mərhələsi budur ki, neft pulları azalmağa doğru gedir. Vəsaitlərdən səmərəsiz istifadə Azərbaycan üçün çox ciddi problemlər yaradır. Bunun da məsuliyyəti yol siyasətinə məsul olan nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov və "Azərbaycan Yol Sərfəsi" ASC-nin sədri Cavid Qurbanov üzərinə düşür. Mediada yol korrupsiyası ilə bağlı yazılar çoxaldıqca, bu iki şəxsin şəxsi biznesləri də çiçəklənməkdə davam edir.

Təbii sual ortaya çıxır - son 10 ildə 20 milyarda nələr etmək olardı? Bir qədər öncə, nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov mediaya açıqlamasında Azərbaycanda yolların baha qiymətə tikilməsini öz ələmində təkbiz etməyə çalışmışdı: "Bəzən mediada belə fikirlər səsləndirilir ki, Azərbaycanda yolların tikintisi baha

başqa gəlir. Guya Azərbaycanda yollar dünyada ən baha başa gələn yollardandır. Əslində bu belə deyil. Reallıqda ən ucuz yollar Azərbaycanda tikilir".

Nazirin arqumentinə görə, qiymətlərin artması yol layihələri çərçivəsində həddindən artıq köçürmələrlə bağlıdır: "Yolların çəkilməsi üçün fərdi evlər, digər obyektlər, kommunikasiya xətləri köçürülür. Bunların da hamısı nəqliyyat layihəsinə daxil olduğu üçün bəzən ilk baxışda qiymət yüksək görünür. Ancaq araşdırıldıqda görürsən ki, ümumilikdə sərf edilən vəsaitin daxilində yolun qiyməti çox münasib və ədalətli bir şəkildə öz təsvirini tapıb".

Ölkələrdə yolların bir çoxunun tikintisi və bərpasına kredit ayıran Dünya Bankı yol layihələrinin xərcləri ilə bağlı hesablama aparıb. Bankın 40-a yaxın ölkə-

də kredit ayırdığı layihələrin müqayisəli analizini əks etdirən bir sənədə görə, təzə yolun salınması xərclərinin ən ucuzu hər kilometr üçün 142 min dollara, ən bahalısı isə kilometrinə 1 milyon 832 min dollara başa gəlir. Bu qiymətlər ümumiyyətlə yol olmayan ərazilərdə aparılan yol tikintilərinə aiddir. Yeni söhbət sifir variantından yolun salınmasından gedir. Artıq məvcud olan yolların bərpasına isə hər kilometrə 62 min dollardan 609 min dollara qədər pul xərclənilə bilər. Bu xərclər yol ötürücüləri-

nin və qovşaqların tikintisinə də əhatə edir.

Rəqəmlər arasında olan fərq yolun keyfiyyəti, ərazinin landşaftı, işçi qüvvəsinin, tikinti materiallarının ölkədən-ölkəyə fərqli qiyməti ilə izah olunur. Azərbaycanın da daxil olduğu beynəlxalq İpək Yolu layihəsinin bir hissəsini çəkən Qazaxıstanda yol tikintisinə sərf edilən vəsait Azərbaycanındakı yol tikintisi məsrəfləri ilə müqayisədə çox azdır. Qazaxıstan nəqliyyatçıları Çinə qədər uzanancaq 2500 kilometrlik birinci dərəcəli yolun çə-

kilməsi üçün 4 milyard dollarlıq büdcə tərtib ediblər. Başqa sözlə, hər kilometrə 1,7 milyon dollar xərc nəzərdə tutulub. Yolların keyfiyyətinə və yol şəbəkəsinin genişliyinə görə dünyanın qabaqcıl ölkələrindən sayılan Finlandiyanın paytaxt Helsinkidə Rusiya sərhədindəki çəkdiyi 1-ci dərəcəli yolun (B tipli) hər kilometrə 3,4 milyon dollara başa gəlir. Belə nümunələrin sayını artırmaq da olar. Ancaq oxucuları yormamaq üçün mühüm bir detallı vurğulamaqla bununla kifayətlənək - Qazaxıstanda yol tikintisində çalışanların əmək haqqı 5, Finlandiyada isə azı 10 dəfə Azərbaycandan müqayisədə yüksəkdir. Əgər Qazaxıstan və Finlandiyada yol tikintisi işçilərinin əmək haqqı fondu Azərbaycanla eyni səviyyədə olsaydı, bu göstəriciləri 2-yə bölmək lazımdır. İndi keçək Azərbaycanındakı "standartlara".

Bakı-Ələt avtomobil yolunun 2-4 km hissəsinin, yəni cəmi 2 kilometr (Bayıl qəsəbəsi, Dövlət Bayraq Meydanının yaxınlığı) əsaslı təmirinə dövlət büdcəsində 65 milyon manat (82 milyon dollar) ayrılıb - bir kilometrə 32,5 milyon manat (42 milyon dollar). 82 milyon dollara Qazaxıstanda 50, Finlandiyada 25 km yolu sifir variantından tikib təhvil vermək olardı.

Bakı-Astara yolunun 4-7 kilometrliyində (Bibiheybət məscidi ilə Bayıl bazarı arasında olan hissə) yolun genişləndirilməsi üçün dövlət büdcəsindən 85 milyon manat (109 milyon dollar) pul xərclənib. Yəqin ki, izafi şərhə ehtiyac yoxdur - 1 kilometrə 37 milyon dollar. Və yaxud da uzunluğu 21 km olan Bakı dairəvi yolunun tikintisinə 114 milyon manat (146 milyon dollar) xərclənib - 1 kilometrə 7 milyon

dollar.

Nazirin yolboyu obyektlərin köçürülmə xərclərinin ümumi məbləğə daxil olması arqumenti barədə. Dövlət investisiyalarının bölüşdürülməsi üzrə Nazirlər Kabinetinin qərarlarında köçürülmə xərcləri olan layihələr konkret olaraq göstərilir. Sadalanan layihələrdə köçürmə xərcləri göstərilməyib. Məsələn, Heydər Əliyev prospekti ilə Ziya Bünyadov prospektinin kəsişməsində yol qovşağının tikintisi layihəsində tikinti zolağına düşən mühəndis xətlərinin və tikillərin köçürülməsi açıq şəkildə göstərilir. Yəni burada manipulyasiyaya yer yoxdur. Ona görə də Ziya Məmmədovun arqumentləri korrupsiya əməllərini ört-basdır etməkdən başqa bir şey deyil - Azərbaycanın dünyanın bahalı yol tikintisi olan ölkələri sırasındadır. O tamamilə başqa söhbət mövzudur ki, baha qiymətə tikilən yolların keyfiyyəti də Avropa standartlarından müqayisəolunmaz dərəcədə aşağıdır.

Beləliklə, aydın olur ki, 20 milyardan səmərəli istifadə olunmayıb. Bəs bu pullar hara gedib?

Dövlət büdcəsindən ayrılan pulların havaya sovrulması nəticəsində Ziya Məmmədovun ailə üzvlərinə məxsus "Qranat Holding", Cavid Qurbanova məxsus restoran və şadlıq evləri şəbəkəsi yaranıb, saysız-hesabsız villalar tikilib. Məmur-oligarxlar son 10 ildə ölkənin yollarını düzəltmək əvəzinə, özlərinin yollarına qızıl döşəyiblər. Bu səbəbdən də Azərbaycan yollarını Avropa standartlarına uyğunlaşdırmaq üçün maliyyə baxımından zəngin olan 10 il itirilib. İtirən dövlət və cəmiyyət, qazanan isə bir neçə məmurdur.

□ QADIR İBRAHİMLİ

Dadaş müəllim

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Bu yaxında Elmlər Akademiyasına seçkilər keçirildi, təzə akademiklərin siyahısında hakim ailədən azı 2 nəfərin adı var idi. Ona görə "azı" yazıram ki, siyahıya tam göz gəzdirməyə həvəs olmadı, həm də bizdə hakimiyyət ailəsinə kimin daxil olması, kimin çıxması çox vaxt gizli qalır, uca millətimiz bir də "su boğaza çıxanda" ayılır ki, sən demə, beləncik işlər var imiş.

Qəttəzə akademiklərdən biri prezidentin doğmaca bibisi idi və bu bibinin, ömrü uzun olsun, 85 yaşı var idi. O, bu yaşda elmdə daha hansı akademiklik eləyəcək, bunu buraxaq AMEA-da ona səs verən alimciyəzlərimizin qoca vicdanına. Mən başqa bir detali düşündüm: bu xanım axı mərhum Heydər Əliyevin bacısı olub! Guya Heydər Əliyev istəsəydi bacısına akademik adı verdirə bilməzdi? Etməyib. Ancaq indi sərbəst şəkildə edirlər.

Mən keçmişə nostalji ilə yanaşmıram, o dövr bəzi parametrlərinə görə indikindən pis idi və indinin bünövrəsi məhz o günlərdə qoyulub. Hər halda, yapıştlar 1988-ci ildə başlayan xalq hərəkatına liderlik eləmiş dəstənin böyük hissəsinin Elmlər Akademiyası dahlizlərindən çıxdığını anlayırdılar, ona görə bu "şeytan yuvası" ilk növbədə darmadağın edilməli idi. Ancaq unutmayın ki, "Birinci Əliyev" uzun illər Ali Attestasiya Komissiyasına Azad Mirzəcəzadə kimi vicdanlı insanın rəhbərlik eləməsinə icazə vermişdi. Yaxud Midhət Abbasovu məlum və məşhur cavabından sonra repressiya etmədilər. Yazıq İsmayıl Vəliyev yadınıza gəlirmi?

Akademiyanın həmin iclasında, yadımdan çıxmamış, 3 yeni institut da yaratdılar. Guya indiyə qədər olan elmi institutlarımız hansısa yaralı barmağa mələm olubmuş, təzələrinə ehtiyac yaranmış. Bəs bizim milli elmlərimizdəki o məşum üç boşluq, o üç qara delik nə üzrə imiş? Buyurun, adlarını oxuyun, feyziyab olun: Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutu, Elm Tarixi İnstitutu, Dünya Siyasəti İnstitutu.

Rəhmətliyin uşağı, camaat az qala kor bağırırsağın da kəsərməyə İrana qaçır, sizin haranıza yaraşır axı molekulyar biologiya və biotexnologiya öyrənirsiniz? Kasıb itinin adını "Gümüş" qoyan kimi, bu dəbdəbəli adları hardan tapırsınız?

Dünya siyasəti lap fısıq söhbətdir. Daxili siyasəti araşdırıb yazmışıq. Məncə, bu instituta məşhur "Rusiya dağılır" geopolitik tezisinin müəllifi Vəfa Quluzadəni direktor qoymaq lazımdır. Səyavuş Novruzovla Zahid Oruc da direktor müavini olurlar.

Ancaq elm tarixini öyrənən, araşdırın quruma dəqiq ehtiyac var. Çünki bu gedişlə Azərbaycanda onsuz elm-filan qalmayacaq, qalsa tarixi qalacaq. Alimlərimiz orda elm tarixini araşdırıb Nyutonun başına düşən almaya imamların təsiri, Marsa uçan aparatın hansı hədisdə təsvir edilməsi mövzularında kitablar yazarlar. Zarafat eləmirəm, bu dəqiqə istiqamət belədir. Ancaq belə qüssəli anlarımda Dadaş müəllimin işıqlı xatirəsi mənə yaşamağa kömək edir.

Uşaq idim, bir gün nənəm hindən əcaib, qurbağaya oxşayan cücə gətirdi. Cücənin 4 ayağı var idi. Kənddə kimya-biologiyadan dərs deyən Dadaş müəllim təsadüfən həmin gün bizə gəlmişdi. Nənəm cücəni göstərdi, Dadaş müəllim gülərək dedi: "Bax, bu cücə Darwin nəzəriyyəsinə - suda quruda yaşayanların quşların əcdadı olmasını isbat edir". Bu cümlə mənim uşaq yaddaşıma həkk olundu və böyüyəndə elmə hörmətimə təsir elədi.

İndi Suriyaya gedənləri, cin çıxardanları və sairə cahilləri görəndə fikirləşirəm ki, hər bir uşağın qabağına bir "Dadaş müəllim" çıxmalıdır. Özü də sizə deyim ki, həyat əslində qəddar deyil, sadəcə, biz onun qarşımıza çıxartdığı "Dadaş müəllimlərə" çox zaman diqqət eləmirik.

"Mən sizə açıq deyə bilərəm ki, ikitərəfli səfərlər zamanı, Avropa liderləri ilə ikitərəfli görüşlər əsnasında bax, bu 11 il ərzində bir dəfə də olmayıb ki, Azərbaycana qarşı hansısa bir hörmətsizlik və yaxud işimizə qarşıma cəhdi görüm. Heç vaxt. Burada özünü müxalifət və yaxud hüquq müdafiəçisi adlandıran bəziləri hesab edirlər ki, bizə kimsə nə isə deyəcək, biz də onu edəcəyik. Bunlar sadələhv insanlardır. Yumşaq desək, ya özləri sadələvhüdlər, ya da ki, sadəcə olaraq belə rəy yaratmaq istəyirlər".

Dövlət başçısı İlham Əliyev bu sözləri Bakıda Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatları ilə keçirdiyi görüşündə deyib. Prezident rəsmi Bakının hansısa addımı xarici təzyiqlər nəticəsində atması haqda deyilənləri təkzib edib. "Bu 11 il ərzində bizim daxili siyasətimizlə bağlı ikitərəfli formatda heç vaxt Avropa liderləri tərəfindən mənə bir söz deyilməyib. Bu gün mən bunu ilk dəfə deyirəm. Əlbəttə, beynəlxalq təşkilatlar deməlidir. Yəni bunların siyasi həyat tərzini belədir. Biz bunu sadəcə olaraq bilməliyik" deyərək, ölkə başçısı bildirib.

Ancaq müşahidəçilər hesab edir ki, Azərbaycan hakimiyyətinin, ümumiyyətlə, aparıcı dünya güclərinin iradəsini nəzərə almaması mümkün deyil. Hətta bir sıra addımların atılmasında xarici faktorun önəmli rol oynadığını diqqət çəkirlər. Məsələn, fəal Bəxtiyar Hacıyevin həbsdən buraxılmasında ABŞ-ın sabiq dövlət katibi Hillari Klinton faktorunun olduğunu xatırlamaq kifayətdir. Xanım Klinton Bakıya gəldi və az sonra B.Hacıyev azadlığa qovuşdu. Yaxud elə bir müddət öncə AŞPA prezidenti Anne Brasseur REAL sədri İlqar Məmmədova yazdığı məktubunda qeyd etmişdi ki, ən yüksək siyasi səviyyədə ölkə rəhbərliyi ilə görüşləri zaman onun həbsi ilə bağlı məsələni qaldıraraq: "Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin həbsinizin qanunsuz hesab edildiyi 22 may 2014-cü il ta-

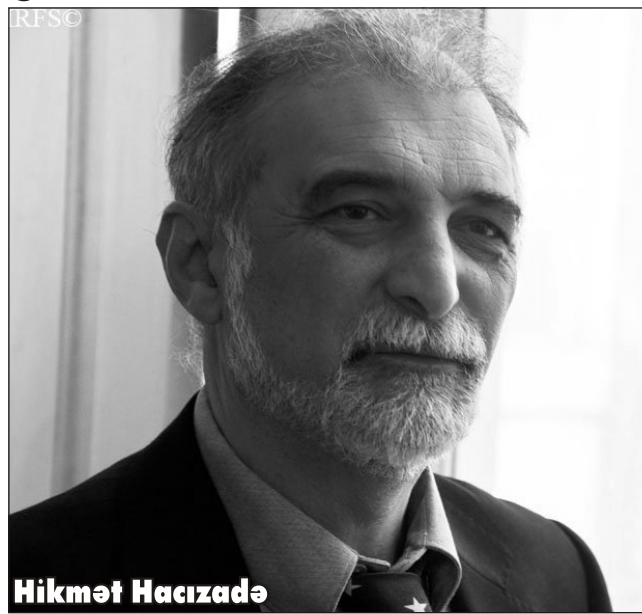
olacaq. Bir qədər sonra, Parlament Assambleyasının Strasburqda keçirilən iclasında mən bu məsələni Azərbaycan prezidenti cənab İlham Əliyevin də nəzərinə çatdırdım. Müzakirələr zamanı prezident bu, eləcə də demokratiya, insan hüquqları, qanunun aliliyi prin-

prezidenti diplomatlar qarşısındakı çıxışında onunla hədə və ya təhdid dilində danışmağın mümkünsüzlüyünə işarə vurub və xahişlərə açıq olduğunu vurğulayıb.

Politoloq Hikmət Hacızadə hesab edir ki, vəziyyət əslində belə deyil: "Əlbəttə ki, həm prezidentlər, həm

"Adnanın məsələsində Obama demişdi ki..."

Hikmət Hacızadə: "Sadəcə, söhbət ondan gedir ki, ciddi demirlər, yəni sanksiya yoxdur"

Hikmət Hacızadə

beynəlxalq təşkilatlar bu barədə Azərbaycan prezidentinə öz sözlərini deyirlər. Elementar Adnanın (Hacızadə-red.) məsələsində Obama demişdi ki, "burax uşaqları?" Bu barədə 100 faizlik sübutumuz var. Sadəcə, söhbət ondan gedir ki, ciddi demirlər, yəni sanksiya yoxdur. Ölkə başçısı bunu demək istəyir. Bu barədə dedikləri doğrudur".

Ekspertin sözlərinə görə, beynəlxalq təşkilatlar da mövqeyini ifadə edir, lakin sanksiya qərarı yoxdur:

"Amma bu, həmişə belə olmayacaq. Bu faktlar hamısı üst-üstə yığılacaq, Rusiya məsələsi həll olunandan, yaxud neftin qiymətlərində hansısa dəyişikliklər olandan sonra bunlar hamısı masanın üzünə qoyulacaq. Ona görə də əvvəldən elə siyasət aparmaq lazım deyil ki, sonradan peşmançılıq olsun. Hələlik Azərbaycanda seçkilərin düzgün keçirilməsinə görə sanksiya, boykot, ya embarqo yoxdur".

□ **Cavid TURAN**

Rəfsəncani ABŞ-la əməkdaşlığı mümkün sayır

Sistem Məsləhətini Müəyyənləşdirən Qurumun rəisi ayətullah Haşimi Rəfsəncani İranla ABŞ-ın İraqda əməkdaşlığını mümkün sayır. "Media forum" saytının məlumatına görə, Rəfsəncani bunu Yaponiya mediasına müsahibəsində bildirib.

Rəfsəncani deyib ki, İran birgə əməkdaşlıq üçün addım ata bilər: "Böyük ölkələrin beynəlxalq məsələlərdə ortaq mənafevi var. İranla Amerika İraqda bir sıra oxşar problemlə

Haşimi Rəfsəncani

üz-üzə qalıblar və mən ölkə birgə iş aparmağı zəruri saysa, oturub bu haqda proqram hazırlaya bilərlər. Əgər iki

Hazırda Amerika İraq üçün nəse etmək istəyir. Biz də müəyyən addımlar atmaq, bir iş görmək istəyirik. Əgər İraqda terrorizmə qarşı görüləcək bu işlərin birgə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilməsinə zərurət ortaya çıxsın, İranla ABŞ belə bir əməkdaşlığı qurmaq üçün müzakirə keçirə bilər.

İranın hazırda İraqda hərbi qüvvəsi yoxdur. Bizim yalnız hərbi müşavirlərimiz orada fəaliyyət göstərir. Terrorçuluğa qarşı mübarizədə bəzən elə məqamlar olur ki, hamı bir-birinə məşvərət verməlidir. Biz əvvəllər də bir sıra təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı İraq rəsmilərinə məsləhətlər vermişik".

Obama Azərbaycandakı təzə elçisinin adını açıqladı

Sələhiyyət müddəti avqustun 2-də bitəcək ABŞ-ın ölkəmizdəki səfiri Riçard Morninqstarı əvəzləyəcək şəxsin adı açıqlanıb. Hələlik rəsmən təsdiqlənməyə də Ağ Evin yeni namizədinin Robert Cekuta olduğu bildirilir.

Publika.az-ın apardığı araşdırmaya görə, hazırda dövlət katibinin enerji məsələləri üzrə köməkçisinin böyük müavini vəzifəsində çalışan R.Cekuta R.Morninqstar kimi enerji sahəsi üzrə təcrübəli diplomatdır. Bu mənada hesab olunur ki, Vaşinqtonun Bakıya enerji mütəxəssislərini göndərməsi təsadüfi deyil.

Yeri gəlmişkən, səfir Morninqstar Bakıdan getməzdən Azərbaycan hakimiyyəti ilə münasibətlərində ciddi çatlar yaranıb. Hətta hakim düşürgədə Morninqstara qarşı hədə kampaniyası da yenidən səngiyib. Belə bir ərafədə gələcək elçinin hansı mövqedən çıxış edəcəyi və ya Bakının onu necə qəbul edəcəyi maraqlıdır.

Yeri gəlmişkən, Enn Dersinin gedişindən sonra ABŞ səfiri postu uzun müddət boş qalmışdı. Bu mənada ABŞ-Azərbaycan münasibətlərindəki soyuqluq fonunda səfir təyinatının gecikəcəyi ehtimalı da var idi. Ancaq regionda ciddi proseslərin, xüsusilə də Rusiyanın postsovet məkanı, o cümlədən Cənubi Qafqazla bağlı iddialar sərgiləməsi, Avrasiya İttifaqı ilə bağlı sürətlənən prosesi sürdürməsi fonunda ABŞ-ın bura elçi göndərməyə o qədər də inandırıcı görünür.

AzadlıqRadiosunun məlumatına görə, Cekuta hazırda dövlət katibinin enerji məsələləri üzrə köməkçisinin böyük müavini işləyir. Əvvəllər ABŞ-ın Əfqanıstan, Yaponiya və Almaniyadakı səfirliklərində müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. 2003-2007-ci illərdə Berlində işləyən Cekuta burda ABŞ iqtisadi nazirinin vəkili vəzifəsini daşıyıb, 2007-ci ildə Tokiyaya gəlib, 2009-cu ilə qədər burda çalışıb.

ABŞ "WikiLeaks" də adı keçən diplomatı Bakıya səfir göndərir

Riçard Morninqstarı əvəzləyəcək Robert Cekuta da sələfi kimi Amerikanın enerji lobbisini təmsil edir; Rusiyanın regiona artan təhdidləri fonunda Ağ Ev ölkəmizlə münasibətləri yeni müstəviyə çəkir...

2009-cu ildən sonra Dövlət Departamentinə təyinat alıb. R. Cekuta Albaniya, Avstriya, İraq, Cənubi Afrika, Yəmənə ABŞ Ticarət Nümayəndəliyinin Ofisində də işləyib. 2003-cü ildə ABŞ İraqa girərkən Əməliyyat Qrupunun İqtisadi Siyasət Analizi və Diplomatıya istiqamətində çalışıb. Özü Bob Corcaun Universitetinin mütəxəssisidir. Həmçinin Global İdarəetmə və Milli Hərbi Kollecin Tanderberd Məktəbində usta dərəcəsi alıb.

Maraqlısı odur ki, bir müddət əvvəl məxfi materialları ilə Vaşinqtonu lərzəyə salan məşhur "WikiLeaks" saytı 2008-ci ildə Tokioda çalışan Robert Cekutanın məxfi teleqramlarını da dərc edib. Publika.az-ın məlumatına görə, məxfi qripli teleqramda de-

yilir: "İxtisası: İqtisadiyyat, Robert Cekuta. 1.4 (B).

Econoff İqtisadiyyat Nazirliyi haqda məlumatı çatdırdı. Ticarət və Sənayeye nəzarət bölünəcək. Memurlar deyir ki, bu müzakirə olunacaq. Yaponiya bazarına Sokkia şirkəti ilə çıxın və "EmnOff" ilə istənilən nəticəni bölün. İnformasiyada deyilir ki, onlar ABŞ-la daha uzaq perspektivdə də işləməyə hazırdır".

Başqa bir məxfi teleqramda Cekuta yazır: "Martın 4-də Tokio İctimai Təhlükəsizlik Bürosu və Xirosima prefektura polisi Horikos Karporsiyasının və Xirosima dəzgahları istehsalçısının 4 yüksək vəzifəli şəxsinə həbs etdi. İttiham lisenziya olmadan Cənubi Koreyaya və Çinə qey-

ri-qanuni ixracdır. Yaponiya hakimiyyət orqanları 2008-ci ilin əvvəlində firmaya basqın etdi. Baxmayaraq ki, mətbuat ixracın bir hissəsinin Şimali Koreyaya göndərildiyinə dair xəbərlər yazırdı". Məxfi teleqramda daha sonra məsələ ilə bağlı durum və çıxış yolları göstərilir.

İndi belə bir diplomatın Azərbaycana göndərilməsi təbii ki, rəsmi Bakı üçün arzuolunan deyil. Amma ekspertlərə görə, onun enerji mütəxəssisi olması amilinə daha çox diqqət yetirilməlidir. Çünki səfirin əsas vəzifəsi onsuz da məxfi yazışmaların həyata keçirib dövlətlərini məlumatlandırmaqdır.

olması da Azərbaycanın təhlükəsizliyini təmin edir. Çünki Azərbaycana zərbə endirmək elə Amerikanın maraqlarına zərbə endirmək deməkdir. Buna da çətin ki, cəsəret edərlər. Rusiyanın özü belə indiyə qədər buna cəsəret etməyib. Baxmayaraq ki, Rusiya müharibəni ermənin əli ilə başlada və sonradan prosesə qoşula bilərdi. Lakin bunu da edə bilməyib. Çünki bu addımı atsa, qarşısında Qərbi görəcək. Ona görə də yeni səfirin enerji məsələlərini bilməsi zəruridir".

Bununla ABŞ-ın Azərbaycanda demokratiya məsələlərini arxa plana keçirməsi haqda

"Şərq-Qərb" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Ərəstun Orulu isə ABŞ-ın səfir təyinatını ləngidəcəyi barədə maraqlı məlumat açıqladı: "Mən qeyri-rəsmi mənbələrdən fərqli məlumat eşitməmişəm ki, gələn ilə qədər hələ ABŞ-ın Azərbaycanda səfiri olmayacaq. Ona görə yeni səfirin adı ilə bağlı məlumat mənə maraqlı gəlirdi. Hər halda, səfirin yeri boş qalmayacaq, müvəqqəti işlər vəkili, yaxud digər kimsə ölkəni təmsil edəcək". **Ə.Orulu qeyd etdi ki, adıçəkilən şəxsin səfir təyini olunması baş versə belə, bu, təəccüb doğurmamalıdır:** "Enerji məsələləri üzrə mütəxəssisin olması ehtimalına gəldikdə, bu, ABŞ-ın ənənəvi yanaşmasıdır. Səfir Morninqstar da əvvəl Vaşinqtonda enerji məsələləri üzrə mütəxəssis kimi çalışmışdı. Bu da Azərbaycanın enerji partnyor kimi Amerika üçün əhəmiyyətindən xəbər verir. Amerikanın Azərbaycanla əməkdaşlığında bir neçə amil mühümdür ki, bunlardan biri də enerji məsələsidir. Təbii ki, təhlükəsizlik və insan haqları ilə bağlı əməkdaşlıq da bura daxildir. Yeni belə bir şəxs səfir olacağına, təəccüblənmək lazım deyil. Üstəlik, əgər bu insan Almaniyada və Yaponiyada çalışıb, deməli, təcrübəli diplomatdır. Amma təbii ki, əgər bu məlumatın əsası varsa..."

ABŞ-da yaşayan siyasi ekspert Ramiz Yunus isə bu ölkənin Azərbaycandakı səfiri postuna namizədliyi irəli sürülən Robert Cekutanı təcrübəli diplomat kimi xarakterizə edir. Azərbaycandakı səfir Riçard Morninqstarın səlahiyyət müddəti başa çatır. "Media forum"a danışan Ramiz Yunus deyib ki, Cekuta çox təcrübəli diplomatdır, uzun illərdir Dövlət Departamentində müxtəlif yüksək vəzifələrdə çalışıb: "O, Amerikanın Əfqanıstan, Albaniya, Avstriya, İraq, Cənubi Afrika və Yəmən səfirliklərində işləyib. Son vəzifəsi dövlət katibinin enerji məsələləri üzrə baş köməkçisi olub. Cekutanın təyinatı ona dəlalət edir ki, Amerika Azərbaycanda olan enerji maraqlarını qoruyub saxlamaq istəyir".

ABŞ-ın ölkəmizdəki səfirliyindən yayılan məlumatlara hər hansı münasibət öyrənmə bilmədik.

□ E.PAŞASOY

Rusiya Azərbaycana təzyiqi azaldıb, yoxsa...

Müxalifət situasiyanın müəyyən qədər dəyişdiyini düşünür

Qərbi Ukraynanın Rusiyapərəst separatçılardan azad edilməsi istiqamətində yeni hakimiyyətin başladığı əməliyyatlar, Avropa Birliyi ölkələrinin bu ölkəyə iqtisadi sanksiyaları Kremlin təxminən iki ay öncəyə qədər müşahidə olunan aqressivliyini xeyli azaldıb. Eyni zamanda regionun başının üstünü almış Avrasiya İttifaqı kabusunun da sanki öləyən müşahidə olunur.

Müxalifət partiyaları isə hesab edir ki, Azərbaycana Rusiyadan gələn Avrasiya İttifaqı təhlükəsi hələ də qalır.

Bu barədə "Yeni Məsəvi"yə açıqlamasında Məsəvi Partiyası başqanının müavini Gülağa Aslanlı bildirdi ki, Azərbaycan hakimiyyətinin guya balanslaş-

dırılmış xarici siyasət yürütdüyü iddia edilsə də bu, faktlarla görünür. Bu da ondan irəli gəlir ki, Azərbaycan Qərblə Rusiya arasında seçimdə hələ tərəddüd edir. Amma həm siyasi təhlillər, həm də görünən ondan ibarətdir ki, Azərbaycan nə Qərbbə, nə də Avrasiya İttifaqına qo-

şulma haqqında qərar verib: "Bu məsələdə gözləmə mövqeyi tutulub. Avrasiya İttifaqına daxil olmaqla guya Qarabağ məsələsinin həllinin yaxınlaşacağını deyən siyasətçilər də artıq mövqelərində dəyişiklik edirlər. Onlar da etiraf edirlər ki, Azərbaycanın Avrasiya İttifaqına qoşulması ilə Qarabağ probleminin həlli mümkün deyil. İndiki halda güman eləmirəm ki, Azərbaycan hakimiyyəti Avrasiya İttifaqına daxil olmaq kimi yanlış bir qərara imza atsın. Gürcüstan, Ukrayna və Moldovanın Avropa

Birliyi ilə assosiativ sazişi imzalaması bu üç GUAM ölkəsinin Qərbbə inteqrasiya xəttinin rəsmiləşdirilməsi oldu. Azərbaycanın da bu istiqamətdə rəsmi addım atması tam məqsədəuyğun olar. Amma mən Azərbaycan hakimiyyətinin Avrasiya İttifaqına daxil olmasına barədə qərar verəcəyinə özümü inandırmaq istəmirəm. Avrasiya İttifaqına qoşulmaq Azərbaycanın zərərinə olmaqla yanaşı, hakimiyyətin özünün sonu ola bilər. Bunu hakimiyyət də anlayır. Rusiya indi öz başının hayındadır, dünyada itirdiyi mövqeləri geri qaytarmaq haqqında düşünür. Odur ki,

Azərbaycan üçün təhlükə bir müddət əvvəlki dövrə nisbətən azalmış sayıla bilər. Ancaq aradan qalxmayıb. Azərbaycan hakimiyyəti Ukrayna məsələsinə münasibətdə BMT-də tutduğunu xətti sona qədər davam eləməlidir. Bu xətt eyni zamanda Dağlıq Qarabağın azad olunması xəttidir".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu da hesab edir ki, Avrasiya İttifaqı təhlükəsi tam aradan qalxmasa da, son proseslər nəticəsində müəyyən qədər azalıb: "Avropanın Rusiyanı iqtisadi blokadaya alması, Ukrayna-da prezident seçkilərindən son-

ra milli hökumətin formalaşması və milli ordunu ciddi şəkildə reformasiya etmələri əvvəlki situasiyanı 30 faiz dəyişdirib. Rusiya bir neçə ay öncəki mövqelərini itirib. Amma Rusiya tamamilə zərərsizləşənə qədər proses davam eləməlidir. İndiki halda Azərbaycana və regiona Rusiya təhlükəsi azalıb, ancaq qalır.

Yeltsinin vaxtında Qərb, Avropa Çeçenistanı müdafiə etmədilər, hesab etdilər ki, artıq Rusiya milli dövlət qarşısına gəlib düşüb. Ona görə də Çeçenistanı müdafiə eləmədilər. Elə ki, Rusiya çəçen məsələsini həll elədi, təzədən regional təhlükəyə çevrildi. Bu gün də Rusiyanın bir qədər geri çəkilməsini arzulayıb, Rusiyaya basqıları dayandırmaq olmaz. Rusiya dünyaya nizamına tam tabe olana qədər-məsələn, Rusiya Qarabağ münasibətindən əlini çəkməlidir, Gürcüstan ərazilərini qaytarmalıdır və sair-təzyiqlər davam eləməlidir".

ADP sədrinin sözlərinə görə, Kırım qaytarılarda biz biləcəyik ki, Rusiya təhlükəsi tam sovuşub.

□ Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVD F

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Bələ görünür, Minsk Qrupunun üç həmsədr ölkəsi arasında Qarabağ məsələsində birgə hərəkət etməklə bağlı hansısa anlaşma, yekdillik yoxdur. Əslində heç vaxt olmayıb da. Amma indi daha qabarıq şəkildə özünü büruzə verməkdədir. Hərçənd ATƏT-in Minsk Qrupunun Rusiya, ABŞ və Fransadan olan həmsədrləri vaxtaşırı belə görüntü yaratmağa çalışırlar ki, guya üç ölkənin məsələyə ortaq yanaşması mövcuddur.

Fakt isə bundan ibarətdir ki, Ukraynaya görə Rusiya-Qərb münasibətlərinin gərginləşməsi Qarabağ itilafında da özünü ciddi şəkildə göstərməkdədir. Bunu ilk olaraq amerikalı həmsədr Ceyms Uorlikin problemin həllinə dair ayrıca hazırladığı 6 bəndlik təkliflərdən gördük. Az sonra Güney Qafqaza səfər edən Fransa prezidenti Fransua Olland Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Parisdə təkbətək görüşünü təşkil etmək üçün faktiki olaraq, Rusiyanın xəbəri olmadan birtərəfli, ABŞ-la sinxron təşəbbüsdə bulundu (*Amerika rəsmiləri, Azərbaycan-dakı və Ermənistandakı səfirler, vasitəçi Uorlik dəfələrlə görüşün baş tutmasının vacibliyi haqda bəyanatlar verdilər və verməkdə davam edirlər*).

Yeni bir yanda Fransa və ABŞ, digər yanda isə faktiki olaraq Rusiya təkbəşinə hərəkət etmək istəyirmiş kimi görünür. Lakin Rusiya zaman-zaman, Ermənistanın əli ilə sübut edib ki, problemin nizamlanmasında həlledici söz sahibliyi ona verilməyə, heç bir irəliləyişə imkan verməyəcək. Rusiyanın həlledici söz sahibliyi isə tərəflər, ələlxüsus Azərbaycan üçün ağır şərtlər deməkdir.

İndiki mərhələdə Moskvanı nə münaqişə tərəfləri arasında anlaşma maraqlandırır, nə də Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin təkbətək görüşü. Rusiya bütün gücünü Avrasiya Birliyi layihəsinin baş tutmasına, bu layihənin həyata vəsiqə almasında mühüm rol oynaya biləcək Azərbaycanı quruma qoşmaq üçün planlar qurmağa yönəlib. Prezidentlərin görüşü bu planlara mane olardı.

Təbii ki, Moskvanın planların

içində Bakıya təklif ediləcək Qarabağ bazarlığı da var. Beləcə, Qarabağ məsələsində vasitəçi ölkələr (*Fransa və ABŞ timsalında Qərb və Rusiya*) heç vaxt olmadıqı qədər öz oyunlarını oynamağa başlayıb. Bunun Azərbaycana, Qarabağ məsələsinə xeyri, yaxud ziyanının olacağını söyləmək çətindir. Ən azı ona görə ki, nə Moskva, nə də Vaşinqton və Brüssel məsələdə tam ədalətli, beynəlxalq hüquqa söykənən mövqe tutmaqdan eyni dərəcədə uzaqdır.

Konkret Rusiyaya gəlincə, Kremlin mümkün Qarabağ bazarlığı Ermənistanın mövqeyini ciddiyyə almamağı özündə ehtiva edir. Başqa sözlə, Rusiya bir növ indi həm də işğalçı ölkənin adından, onun sözcüsü qismində çıxış etməyə başlayıb. Yeni dönəmin bir özəlliyi də budur. Rusiyanın yeni Qarabağ oyununun detalları, qaydaları isə hələlik yalnız onun özünə məlumdur.

Ekspertlər isə bu xüsusda heç də nikbin deyillər. Məsələn, Qarabağ probleminin tənzimlənməsində beynəlxalq səylər hansı səviyyədə olduğunu şərh edən politoloq Vəfa Quluzadəyə görə, münaqişənin həlli məsələsi ilə bağlı proseslər olduqca kəmi qalır (modern.az): "Rusiya Qarabağ kartından istifadə edib Azərbaycanı öz tərkibinə sürükləmək niyyətindədir. Rəsmi Moskva Azərbaycanı bununla Avrasiya İttifaqı layihəsinə cəlb etməyi düşünür".

Quluzadənin sözlərinə görə, ABŞ başda olmaqla Qərb isə Azərbaycanla Ermənistanı barışdırmaq istəyir. Ekspert düşünür ki, Qərb dünyası bununla Ermənistanı Rusiyanın təsirindən çıxarmağı planlaşdırır: "Çünki Er-

Qarabağ

di nəticələrə gətirməyən Minsk Qrupundan imtina etməyə də hazırlaşmır. "Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Minsk qrupunda dəyişiklik edilməsinin tərəfdarı deyil". "Trend" in məlumatına görə, bunu Azərbaycanın xarici işlər nazirinin müavini Araz Əzimov jurnalistlərin sualına cavabında deyib.

Əzimov Minsk Qrupunun dəyişdirilməsinin, ümumiyyətlə, əleyhinə olduğunu söyləyib: "Minsk Qrupu beynəlxalq cəmiyyətin ən önəmli oyunçularını özündə cəmləşdirib. İkincisi, qrup 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamələrdə təsdiq olunub. Bu qətnamələr bizim mövqələrimizin əsasını təşkil edir. Mövqələrə selektiv əsasda, seçkilə əsasda yaxınlaşmaq olmaz. Qətnamələr

Moskva Qarabağa dair "öz oyununa başlayıb"

Ekspertlərə görə, Rusiyanın problemin həllinə baxışı kardinal dəyişikliyə uğramayıb, sadəcə, taktika dəyişib; Qərb də öz oyununu oynayır; Bakı isə Minsk Qrupunun dəyişdirilməsinin tərəfdarı deyil...

mənistan Rusiya tərəfindən idarə oluna-oluna Qərbin təşəbbüsləri müsbət nəticə verə bilməz. Bu səbəblərdən dolayı Dağlıq Qarabağ məsələsində durğunluq davam edəcək və heç bir nəticə olmayacaq".

Analitikin qənaətinə, Qarabağ probleminə dönüş olması üçün Rusiyanın zəifləməsi və ya Moskva hakimiyyətinin dəyişməsi vacib şərtidir. Politoloq konfliktin nizamlanmasında Rusiyanın Qərbi sıxışdıraraq, təşəbbüsü öz əlinə alması ilə bağlı deyilənləri isə belə dəyərləndirib: "Bu cür şərtlər başdan-ayağa yalandır. Belə məlumatları, görünür, Rusiyanın "beşinci kolon"una məxsus insanlar yayırlar. Rusiyanın Qarabağ məsələsində mövqeyində xüsusilə Azərbaycanın xeyrinə heç bir dəyişiklik yoxdur. Rusiya

təşəbbüsü belə ələ almaq istəyir ki, işğal altında olan bir-iki rayonu azad etsin. Amma burada məqsəd başqadır. Rusiya bununla həmin ərazilərdə qoşunlarını yerləşdirmək istəyir. Bu isə erməni işğalından da pisdir".

Bəzi ekspertlərə görə, Moskva üçün indi ən optimal variant status-kvonu saxlamaqdır. **Məsələn, erməni politoloq Sergey Minasyan hesab edir ki, Rusiya Qarabağ ətrafı situasiyada hazırkı durumun saxlanmasında maraqlıdır.**

Onun sözlərinə görə, Kreml yaxşı başa düşür ki, Azərbaycan Qarabağı alandan sonra Rusiya ilə əlaqələri kəsəcək və Qərblə yaxınlaşmağa başlayacaq: "Nəticədə Moskva üçün Güney Qafqazda ən iri ticari tərəfdaşlardan

birini itirmək təhlükəsi yaranaçaq. İrəvana gəlincə, onun Moskva ilə əməkdaşlığı üçün hər hansı stimül və etimad limiti qalmayacaq. Bu da başqa yandan Rusiyanın maraqlarına zərbə olacaq. Hər şey bir qırağa, hazırda konfliktin tərəflərdən birinin xeyrinə həlli proqnozlaşdırılmayan nəticələrə gətirə, regionda vəziyyətin kəskinləşməsi riskini yarada bilər. Beləcə, indiki məqamda Moskva üçün ən optimal və arxayınlıq yaradan variant - vəziyyətin olduğu kimi saxlanmasıdır. Hansı durum ki, situasiyadan asılı olaraq Kremlə imkan yarıdır ki, gah Bakıya, gah da İrəvana təzyiq ələsin".

Bununla belə, rəsmi Bakı hələ ki Rusiya, ABŞ və Fransanın həmsədr olduğu və fəaliyyəti cidi-

bütövlükdə öz əhəmiyyətini saxlamalıdır və bütövlükdə yerinə yetirilməlidir. Minsk Qrupunun dəyişdirilməsi o qətnamələrə də zərər verəcək. Nəhayət, Minsk Qrupunun formatı ermənilər iddia etdiyi Dağlıq Qarabağ ermənilərinin prosesdə iştirakı məsələsini aradan götürür. Çünki Minsk Qrupunda məhz o formatda həm azərbaycanlılar, həm ermənilər Dağlıq Qarabağın icmaları olaraq prosesdə dövlət səviyyəsində yox, maraqlı tərəflər kimi iştirak etməyə qadirdirlər. Qərar qəbul etmə prosesində iştirak etmirlər, lakin öz mövqələrini eşitdirə bilərlər. Ona görə Minsk Qrupunun formatı bizim üçün, ələ hamı üçün, belə desək, ermənilər bunu indi qəbul etməsə belə, onların da maraqlarına və mövqələrinə uyğundur".

"Səmi 5 rayonun qaytarılmasından söhbət gedə bilməz"

Rəsmi Bakı işğal altındakı ərazilərimizin sortlara bölünməsinə qarşıdır; ABŞ Dövlət Departamentinin illik hesabatlarında da Dağlıq Qarabağ zəbt edilən ərazi kimi göstərilib...

"Prezident həmişə bəyan edir ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməkdə qərarlıdır, səmi 5-7 rayonun qaytarılmasından söhbət gedə bilməz". "Trend" in məlumatına görə, bunu xarici işlər nazirinin müavini Araz Əzimov jurnalistlərə Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların qaytarılmasına dair səslənən fikirləri şərh edərkən deyib.

Əzimovun sözlərinə görə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev iyulun 7-də Xarici İşlər Nazirliyində Azərbaycan Respublikasının diplomatik xidmət orqanları rəhbərlərinin beşinci müşavirəsində çıxışı zamanı bildirib ki, 7 rayondan başqa Dağlıq Qarabağ ərazisi də işğal altındadır.

Nazir müavini qeyd edib ki, Azərbaycanın mövqeyi ondan ibarətdir ki, işğal altında olan Dağlıq Qarabağ və ona bitişik 7 rayon boşaldılmalıdır: "**Azərbaycan tərəfi həmişə bu məsələni belə qoyub. Bizim dövlət başçımız həmin nitqində bunu bir daha təsdiq edib**".

Xatırladaq ki, ələ Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlikin Ukrayna hadisələrinin qızğın vaxtında Dağlıq Qarabağ probleminin həllinə dair irəliləyən, Azərbaycan ərazilərini sortlara bölən 6 bəndlik təklifini srağagün Birleşmiş Ştatların Ermənistanıdakı səfiri Con Heffernin erməni mətbuatına şərh edib.

Səfir Dağlıq Qarabağ ətrafındakı ərazilərin qaytarılması məsələsinin münaqişənin nizamlanmasında 6 elementdən biri olduğunu yada salaraq xüsusi qeyd edib ki, bu bənd Dağlıq Qarabağ ətrafında olan rayonların dərhal Azərbaycana qaytarılmasını nəzərdə tutmur. Sitat: "**Dağlıq Qarabağın yekun statusu yerli əhəlinin öz iradəsi əsasında formalaşacaq. Daha sonra Laçın dəhlizi istisna olmaqla, Dağlıq Qarabağ ətrafında ərazilər geri qaytarılacaq. Ona görə də mənim sözlərimdə yeni heç nə yoxdur**".

Yeni faktiki olaraq söhbət işğal altındakı ərazilərimizin növlərə bölünməsi, Azərbaycan tər-

rəfinə də bunu ələ bu şəkildə qəbul etməmək cəhdlərindən gedir. Halbuki ABŞ Dövlət Departamentinin hər il dünyada insan haqlarının vəziyyətinə dair açıqladığı hesabatda "Azərbaycan

mentinin hər il dünyada insan haqlarının vəziyyətinə dair açıqladığı hesabatda "Azərbaycan

mentinin hər il dünyada insan haqlarının vəziyyətinə dair açıqladığı hesabatda "Azərbaycan

Araz Əzimov

Dağlıq Qarabağ və ona bitişik 7 rayonunun erməni silahlı birləşmələrinin nəzarətində olduğu xüsusi qeyd edilir. Başqa sözlə, Dağlıq Qarabağla 7 rayon arasında faktiki, fərq qoyulmur, ərazilərimizin işğal edildiyi təsbit olunur.

Demək, amerikalı səfirin məlum təklifi departamentin hesabatında yazılanlarla, Amerikanın rəsmi mövqeyi ilə ziddiyyətdədir. O zaman 6 bəndlik təklifə nə əlavə verək: ikili standart siyasəti, yoxsa məqsədli unutqanlıq siyasəti?

Bir müddət əvvəl Azərbaycan Yazıçılar Birliyində keçirilən qurultayda daha çox qoca yazarlar diqqəti cəlb etdi. Yazıçılar Birliyi və ümumilikdə ölkənin ədəbi mühiti sanki ətalətin və qocaların sessizliyinə bürünüb. Heç bir potensialı olmayan, tükənmiş yazıçıları isə hakimiyyət ətrafında, yanında saxlamaqda nədənsə maraqlı görünür. Görəsən, həmin yazarlar hakimiyyətin nəyinə lazımdır və onlar hakimiyyətə hansı dividendi gətirirlər?

İqtidara yaxınlığı ilə seçilən deputat Zahid Oruc problemi belə izah edir: "Əlbəttə, bu, "atalar və oğullar" problemi təkcə Azərbaycan cəmiyyətinin deyil, dünyanın və bütün tarixi dövrlərin problemi kimi meydana çıxıb. Və sinifli cəmiyyətlər zamanında da, hətta ictimai icma quruluşunda da bu, müəyyən problem kimi özünü təzahür etdirib. Hər ölkədə bu problem müxtəlif formada olub. Daha yaşlı insanlar üzərində idarəetmə sistemi qurulub, cəmiyyətin aparıcı qüvvələri onlar sayılıb və sırf bu oturmuş ağıllı, təsadüfi hallara yer verməmə,

eyforiyaya qapılmama, böyük təcrübə və sair məsələlərə istinad edərək bu cür addımlar atırlar. Cəmiyyətlər var ki, gənclər ordusundan nəfəs alırlar, əsas onlara istinad edirlər. Ölkənin ictimai, siyasi həyatında onlara böyük mövqə veriblər və forpostda olan həmin gənclik milli ideyaları reallaşdırma bilir, ona gücü çatır və onları energetik imkanları, impulsivliyi, gücü, qüvvəsi, xalqın ümumi maraqlarına da zərbə vurmur. Ancaq bu məsələdən sırf yazıçılar üzərindən gəlsək, əgər bütün diskussiyalar yenə də hər zaman daha çox tənqid olunan

Qoca yazarlar hakimiyyətin nəyinə lazımdır?

Gənc yazarlar bu məsələyə fərqli yanaşır...

Anarla bağlıdırsa, mən onu yaşına görə tənqid etməyin əleyhinə olardım. Onu kifayət qədər istedadlı, Azərbaycan xalqının milli-mədəni həyatına töhfələr vermiş, milli düşüncənin formalaşmasında rol oynayan, millət quruculuğuna xidmətləri qatılan bir insan kimi tanıyıram. Anar o quruma seçilməməlidir - yalnız ona görə ki, yaşı artıq 70-i keçib, tezisi də mənim tərəfimdən qəbul olunmaz. O cümlədən hakimiyyət yalnız yaşlı olduğu üçün Anarı seçdi deyə də mənə elə gəlir ki, məlum, tənqidçi gənclərin silahlarıdır. Əsl həqiqətdə Anar mənə elə gəlir ki, xalqın bütün təbəqələrinə cani dildən xidmət etməyə çalışır. Amma həqiqətənmə bu gün Yazıçılar İttifaqı civarında, onun miqyasında gənclər boğulur? Hakimiyyət həqiqətənmə yaradıcı, istedadlı, qələm qabiliyyətli, fikir istehsalçısı, ideyaları olan, düşünmə qabiliyyəti və bir

bağlanacaq. İnsanlar sənin kitabını oxuyanda Anarın kitabı sarsılacaq, onun Yazıçılar Birliyindəki idarəetmə çubuğu sınaq. Hamı da görecək ki, hər hansı bir önəmli bir əsər deyil, əksinə, tormozlayıcı qüvvədir və gəncliyin qabağında buxovlayıcı bir rol oynayır. Ona görə də mən düşünürəm ki, Azərbaycan hakimiyyəti istənilən istedadlı yaradıcı insanlarla da işləməyə çalışsın. Əkrəm Əylisli məgər "Erməni yuxuları"na qədər hansı iş qalmışdı ki, dövlətə istifadə etməsin? Məgər onun övladına qədər, özü daxil, Naxçıvanda məlum ünvandakı evinə qədər də, məhz bu hakimiyyətin, verilən qayğıların, diqqətin fonunda baş verməmişdimi? Amma Markesə dövlət ev verməmişdi. Ümumiyyətlə, dünyada yazıçılar birliyi anlayışı xeyli fərqlidir. Azərbaycanda bu, varsa, sadəcə, bir gənc adamı götürüb həmin qu-

rumun rəhbəri qoymaqla tam situasiya dəyişəcək və yaşlılar ölüb, yeni bir yazıçılar ordusu meydana çıxacaq, bir az buna skeptik yanaşıram".

Gənc yazarlar isə məsələyə fərqli yanaşırlar. Əsəd Qaraqaplanın sözlərinə görə, qoca-cavan məsələsi şərtidir: "Sadəcə, ruhu qoca olan cavanlar da var bu sırada və onlar daha da çoxluq təşkil edirlər. Qoca ruhlar hiyləgər və təhlükəli olurlar, ona görə də onların bu potensialından yararlanmaq həmişə işə yararır".

İradə Aytelin fikrincə, yaşlı nəsil yazarları hakimiyyətə 21 illik davamiyyətini qorumaq üçün lazımdır: "Yazarlar cəmiyyətinin şüuru güclü təsir göstərir. Bu təsiri ələ almaq üçün lazımdır. Vəsf üçün, tərif üçün, "yaşasın partiyamız" üçün, müxtəlif mükafatların, təqaüdlərin ömrünün qısa olması üçün lazımdır. Axı həm də onlar Stalin rejiminin, 37 qurbanlarının canlı şahidləridir. Lütfən, yuxarıda sadələşdirmə keyfiyyətlərə bəzi gənc yazarları da aid etməyi unutmayın".

Cauid Zeynallı isə məsələyə qoca prizmasından baxmağı düzgün hesab etmir: "Klassikləri qorumaq lazımdır".

□ RÖYA

"Duzlu göl" xəstəlik mənbəyidir?"

Əməkdaşımız insanların şəfa tapmaq üçün getdiyi "Duzlu göl"də gördüklərindən yazır; Həkim: "Gölə gedib dərd tapanlar var"

Hövsan-Zığ magistral yolunun kənarında yerləşən "Duzlu göl" xəstəlik mənbəyinə çevrilib. Bunu redaksiyamıza müraciət edən daimi oxucularımız deyir. Onların sözlərinə görə, şəfa tapmaq məqsədilə getdikləri "Duzlu göl"dən yeni xəstəliklər tapıblar. Oxucularımız iddia edir ki, antisaniitariya şəraitinin hökm sürdüyü göldə çimib, palçıq vannası qəbul etdikdən sonra dəri xəstəliyinə düşər olublar. Mövzu ilə bağlı ötən gün Hövsan-Zığ magistral yoluna yaxın yerləşən gölə gedib, oradakı vəziyyəti öyrənməyə çalışdıq.

5 manata palçıq vannası

Şəhərdən üzü Hövsana gedəndə yolun sağında olan gölə gedən yol bərhad gündədir. Gölə giriş üçün 50 qəpik ödəməlisən. Gölün ərazisi zibil içindədir. Boş su qabları və sellofan torbalar göydə uçuşur. Paltar dəyişmək üçün ki-

çik bir butkanın qarşısında saatlarla gözləməli olursan. Birinci dəfə gələnlərə suda çox qalmamaq məsləhət görülür. Daha sonra palçıq vannası qəbul etmək istəyənlər üçün sifariş qəbul olunur. Təxminən 18-20 yaşlarındakı gənc gölə gələnlərə yaxınlaşib sifarişləri qəbul edir. Təzə palçıq iste-

yənələr bu xidmətə görə 5 manat ödəməlidir. Qiymətin niyə belə baha olduğunu soruşuruq. **Ramin adlı işçi deyir ki, gölün ortasına gedib, əlləri ilə palçıq yığırlar:** "Palçığı əvvəlcədən yığıb saxlamaq olmur. Gün qurudur. Ona görə kim palçıq vannası qəbul etmək istəyirsə, yaxınlaşib sifarişini qeyd edirik. Təxminən yarım saata onun üçün palçıq vannası düzəldirik. Olduqca zəhmətli işdir".

Bəs palçıq vannasının nə kimi xeyri var? Sualımıza Ramin bu şəkildə cavab verir: "Çoxları bura həkim məsləhəti ilə gəlir. Tez-tez həkimlər gəlib palçıqdan nümunə götürüb laboratoriyada yoxlayırlar. Əgər zərərli bir şey olsaydı həkimlər xəstələrə palçıq vannasını məsləhət görməzdilər. Bu palçıq yod qatılır. "Duzlu göl"dən çıxarılan palçıqda mikrob ola bilməz. Palçığı yodla yoğurduqdan sonra vannalara tökürük. Bəziləri vannaya girib, saatlarla gözləyir. Bəziləri isə palçığı bədənlərinə sürtüb gənəşlənir".

"Natəmizlik içində nə xeyir tapacağıq?"

Göldə çimən paytaxt sakini Adil Məmmədov deyir ki, hər gün olmasa da, vaxtaşırı bu gölə gəlir: "Dəri xəstəliyim var. Hə-

kim dedi get "Duzlu göl"də çim. Bir aydır bura gəlirəm, xeyli irəliləyiş var. Yaxşı olardı ki, buranı kimsə götürüb sanatoriyaya çevirsin. Zibil əlindən tərpənmək olmur. Göldə çimdüyümüz yerdə bir də görürsən boş su butulkası az qalsın ağzına girir. Əllərinə nə keçdi gölə atırlar. Gölün kənarında zibil atmaq üçün qutular qoysaydılar yaxşı olardı. Buranın cəmi 2-3 işçisi var. Onların da biri qapıda pul yığır, digərləri isə palçıq satırlar. Burda səliqə-sahman və təmizlik olsa gələnlərin sayı çox olardı. Belə yerləri qoruyub, saxlamaq lazımdır. Yoxsa natəmizlik içində nə şəfa tapacağıq?"

Ərazidə olarkən öyrəndik ki, göldən 100-150 kilometr aralıda yodlu zəngin bulaq var. Yodlu su yerdən qaynayaraq çıxsa da, su çox soyuqdur. Orada olarkən öyrəndik ki, bu su boğazdakı ağnılara, faringit, zob və astma xəstəliklərinə xeyirdir. Bulağın suyu axaraq çökəkliklərə dolur. "Duzlu göl"ə gələnlərin çoxu bura da baş çəkərək əl-üzlərini yuyub, bulağın suyundan içirlər. Təəssüflər olsun ki, burda da natəmizlik hökm sürür.

Həkim nə deyir?

Mövzu ilə bağlı danışdığı-mız 1 saylı Şəhər Kliniki Xəstəxananın tanınmış dermatoloqu, həkim Adil Qəmbərov bildirdi ki, yaxşı olardı ki, o gölün suyu və palçıq yüksək avadanlıqla təchiz olunmuş laboratoriyalarda yoxlanılsın: "Həmin gölə gedib dərd tapanlar var. Neçəsi mənə müraciət edib. Ötən gün özüm həmin gölə gedib sudan və palçıqdan nümunə götürdüm. Paslı vannalardakı palçıqda girmək üçün növbəyə dururlar. Bilmirlər, bəlkə birinin ağır dəri xəstəliyi var. O xəstəlik keçici də ola bilər. İnsanlar bu barədə qətiyyətlə düşünməlidirlər. Kor-koranə palçıq vannası qəbul edib, göldə çimirlər. Belə yerlərə getməmiş-

dən mütləq həkimlə məsləhətləşmələrə aparmaq lazımdır. Mən gördüm insanlar bədənlərinə tərkibini bilmədikləri palçığı yaxıb saatlarla günəşin altında qalırlar. Qətiyyətlə belə olmaz".

Adil həkimin sözlərinə görə, suyun və palçığın tərkibi öyrənilmədən heç kəs onun xeyri barədə danışa bilməz.

□ Fərahim İLQAROĞLU
Fotolar müəllifindir

Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi

Biz sizi Ukraynanın, Belorusun, Rusiyanın və Gürcüstanın dövlət universitetlərində bakalavr və magistr dərəcələri üzrə əyani, qiyabi və ikinci ali təhsil almağa dəvət edirik.

- < Kiyev Dövlət Texniki Universiteti
- < Kompüter mühəndisliyi. Hüquq. İqtisadiyyat.
- < Kremenchuk Dövlət Universiteti
- < Psixologiya. Jurnalistika. Hüquq. Filologiya
- < Kiyev Dövlət Dəniz Akademiyası
- < Gəmi sürmə. Dəniz və çay nəqliyyatı. Hüquq
- < Tbilisi Dövlət Tibb Universiteti
- < Müalicə işi. Stomatologiya. Əczaçılıq. Pediatriya
- < Minsk Dövlət Universiteti
- < Beynəlxalq Münasibətlər. İqtisadiyyat. Jurnalistika
- < Qrodno Dövlət Universiteti
- < Hüquq. İqtisadiyyat. Pedaqoqika. Tərcüməçilik
- < Volqoqrad Dövlət Aqrar Universiteti.
- < Aqronom. Yerölçmə və Kadastr. Elektrik təchizatı.

Bizim bu ölkələrin yuxarıda adları sadalanan və bu siyahıda adları olmayan bir çox digər dövlət universitetləri ilə əməkdaşlıq və təmsilçilik haqqında rəsmi müqavilələrimiz var. Diqqət! Bəzi ixtisaslar üzrə pulsuz təhsil almaq şansınız var!

Ünvan: Bakı ş. Məmmədzadə k. 13A Nərimanov m-su
Tel: (050) 3319999; (077)3319999; (055)2522525;
(012)4379980

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələq qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Elan

Bakının Türkan qəsəbəsində dənizdən 600-700 metr aralı, sahəsi 20 sot olan bağ satılır. Bağın orderi, 82 metr dərinlikdən çıxan şirin suyu, hasar və darvazası, meyvə ağacları, 1 otaq və mətbəxdən ibarət kiçik tikilisi var. Qaz və telefon xətti yaxınlıqdan keçir. Qiyməti razılaşma yolu ilə.

Əlaqə tel: 070-611-64-15

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırncı şans!!!
Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə dəyişmənin amalı gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün dəyişməsi birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
"doktor Vaiz Səmədov".

"Bura zibil atanın atasına lənət", "Bura zibil atma ay..." bu tipli söyüş-elanlara demək olar ki, Bakının əksər küçələrində rast gəlmək mümkündür. Paytaxtın elə küçələri var ki, orada mənzərə, ümumiyyətlə, ürəkbulandırıcıdır. Şəhərə erkən çıxanlar belə mənzərə ilə yaxşı tanışdılar - zibil qutuları aşır-daşır, ətraf üfunət içindədir. İşə tələsən şəhər sakinləri əllərindəki torbanı bir neçə metr kənardan qutuya tərəf tullayır. İsti havalarda isə bu zibil qurularının yanında keçmək daha dözülməz olur.

İsti havada zibilliyə yığılan həşəratlar və üfunət iyi ətrafda yaşayan insanların sağlamlığı üçün də böyük təhlükə mənbəyidir.

Dəfələrlə mətbuatda Bakının əbədi problemi olan zibilliklərdən yazılsa, danışılarsa da hələ ki bu məsələdə ciddi irəliləyiş yoxdur. Bu problem ölkənin imicinə də xələf gətirir. Belə ki, ölkə haqqında təəssürat onun hava limanında, dəmiryolu, avtobus vağzallarında tualetlərin və şəhərdəki zibillərin vəziyyəti əsasında formalaşır. Əcnəbilərdə Bakı barədə hansı təəssüratların olduğunu deyər bilməsək də, hər halda, mövcud zibilliklər şəhər haqqında müsbət fikir yaratmır. Bəzən də insanlar zibil qutusu olmadığı üçün əlacsızlıqdan zibili yerə atdıqlarını deyirlər. Elə Montin ərazisində yaşayan paytaxt sakinini Nərimin Ağayeva kimi.

N.Ağayeva zibil qutuları olmadığı üçün zibili yerə atdığı deyir: "Tək mən yox, qonşuların əksəriyyəti də zibili yolun kənarına qoyur. Başqa nə edək? Zibili əlimizə alıb avtobusa minib zibil qutusu axtaraq?! Şəhərin bəzi yerlərində iki addımdan zibil qutusu var. Bəzi yerlərdə isə bir zibil yeşiyi belə yoxdur".

Təbriz küçəsində də mənzərə fərqli idi. İki zibil qutusunun yanından keçən xanımın zibili zibil qutusundan kənara atdığına şahidi olduq. Yaxınlaşdıqca niyə belə etdiyini soruşduqda isə "tələsirmə, zibil

Bakının həllini tapmayan problemi-zibilliklər

Telman Zeynalov: "Bakıda ekoloji durum acınacaqlı vəziyyətdədir"

qutusunun yanına getsəm zibilin iyi üstümə hopacaq" deyər, məntiqə sığmayan bir cavab verdi. Görünür ki, bəzi insanlar düşünür ki, biz öz evimizi, özümüzü təmiz saxlayaq, küçə-bayır çirklənsə də olar. Ancaq nəzərə almaq lazımdır ki, sabah bu zibilin ziyanını elə özümüz çəkəcəyik. O zibilin, mikrobu, infeksiyaların havasını udub, onları ayaqlarımızla evimizin içinə kimi gətirəcəyik.

Qeyd edək ki, hazırda zibil qutularına daha çox dayanacaqaların yaxınlığında rast gəlinir de, bəzilərinin nəinki yanlarında, heç yaxınlığında belə urnalara yoxdur. Xatırladaq ki, 2 il öncə parlamentdə "İstehsalat və məişət tullantıları haqqında" Qanuna və İnzibati Xəttə Məcəlləsinə bir sıra dəyişikliklər edilmişdir. Həmin dəyişikliklərə əsasən, zərərsizləşdirmək məqsədilə məişət tullantıları tutumlara - urnalara atılmalıdır. Bu tullantıların urnalardan kənar yerlərə atılması, həmin yerlərdə saxlanması və ya basdırılması qadağandır. Həmçinin şəhərlərdə və rayon (şəhər rayonları istisna olmaqla) inzibati ərazi vahidlərinin inzibati mərkəzlərində urnalara arası məsafə 100 metrdən çox olmamalıdır. Məişət tullantılarının urnalardan kənar yerlərə atılması, həmin yerlərdə saxlanılmasına görə fiziki şəxslər 20 manat, vəzifəli şəxslər 100 manat, hüquqi şəxslər isə 500 manat həcmində cərimə oluna bilər. Ancaq təəssüflər olsun

ki, üzərindən iki il keçməsinə baxmayaraq, hələ də sözügedən qanuna tam şəkildə əməl olunmur.

Qeyd edək ki, bizdən fərqli olaraq xarici ölkələrdə ciddi zibillik mədəniyyəti formalaşmışdır. Belə ki, hökumət bu istiqamətdə bir sıra maarifləndirici tədbirlər aparır. Vətəndaşlara üç rəngdə torbalar verilir. Ərzaq, bərk və kimyəvi xarakterli tullantılar uyğun torbalara yığılır. Həmin torbalar ayrı-ayrılıqda müvafiq zavodlara daşınır və təyinatları üzrə istifadə edilir.

Ekoloq **Telman Zeynalov** paytaxtda ekoloji vəziyyətin pis olduğunu dedi: "Bakıda ekoloji durum acınacaqlıdır. Zibilliklər vaxtı-vaxtında yığış-

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

ORİJİNAL AKSESUARLAR
Ucuz qiymətlərə, gözəl, keyfiyyətli hədiyyələr və ev üçün bəzək əşyaları

"SƏDƏRƏK" TİCARƏT MƏRKƏZİ
3-cü zona, 15-ci sıra, 40 nömrəli mağaza

Əyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dilləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri azarlanmaq deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışmaq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və gürümlə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə sərbəst

EXPLOSION English

dərəcəli kursumuz, tərəfindən tələblərinizə HƏDİYYƏ OLUNUR!

Bakı şəhəri, Bülənt Sərdarov küç. 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Qazax yolunda iki nəfər "QAZel" də diri-diri yandı

Qazax yolunun Ucar rayonunun Yeniöl kəndindən keçən hissəsində dəhşətli yol qəzası baş verib. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, buğda daşıyan "QAZel" markalı avtomobillə yanacaq daşıyan yük maşını toqquşub. Toqquşma nəticəsində yanğın baş verib. Hər iki avtomobil yanıb. "QAZel"də olan iki nəfərin yanaraq öldüyü bildirilir. Yanacaq daşıyan avtomobilin sürücüsü isə ağır yanıq xəsarətləri ilə xəstəxanaya çatdırılıb.

Hadisə yerinə gələn yangınsöndürənlər alovun yayılmasını qarşısını alıblar.
Bakı-Qazax yolunda bir müddət tıxac yaranıb.

MUSAVAT

Son səhifə

N 175 (5884) 10 iyul 2014

Ən böyük uçan canlı

Amerikalı alimlər dünyanın ən böyük uçan canlısının qalıqlarını tapıblar. Karolina ştatında tapılan canlının 25 milyon yaşı olduğu deyilir. Qanadlarının uzunluğu 6,4 metr olan qərribə canlı dünyanın ən böyük dəniz quşu hesab edilir. "Pelagornis sadersi" adı verilən quşun incə, uzun qanadları var və uzun müddət havada qala bilirmiş.

Dünyanın ən uzun qızı

Dünyanın ən uzun qızının fotoları yayımlanıb. ANS PRESS-in məlumatına görə, "Ginnesin rekordlar kitabı"na düşən gənc qızın boyunun uzunluğu 2,13 metrdir. "Weaver" sindromundan əziyyət çəkən Rümeysa Gelgi adlı gənc qız bir çox əməliyyatlar keçirsə də, arzuladığı çata bilməyib. Həmin qız anadan olarkən 5 kilo 900 qram çəkirdə və 59 santimetr uzunluğunda olub. Gelgiyə 2 aylıq olarkən ürəyində dəlik olduğu deyilib. Boyu və çəkisi sürətlə artan Rümeysa 1 yaşında ürək əməliyyatı keçirib. Sürətli böyümə səbəbi ilə əzələləri zəif olan və gəzə bilməyən gənc qız xüsusi qurğu vasitəsilə yeriyə bilir. Rümeysanın 6 yaşında böyüməsinin qarşısını almaq məqsədilə müalicəyə başlandı. 6 yaşında olarkən boyu 1 metr 76 santimetr, çəkisi isə təxminən 65 kiloqram olan Gelgi 11 yaşında 2 metr 5 santimetrə, 17 yaşında isə 2,13 metrə çataraq "Ginnesin rekordlar kitabı"na düşüb.

Şahzadə atdan yıxıldı

Monako şahzadəsi Şarlotta Kasiraginın atdan düşməsi dünya mediasının gündəmindəki ən önəmli məsələlərdən birinə çevrilib. Şahzadənin mindiyi Qorvlilər Tintero adlı at müvazinətini itirib yıxıldığı üçün Ş.Kasiragi də atın üstündən yerə düşüb. 2009-cu ildən bəri at minmək dərsləri alan Şahzadə bir neçə dəfə yarışlarda iştirak edib. Ötən il oğlu dünyaya gəldikdən sonra bir müddət ata minə bilməyən Şahzadə yenidən köhnə hobbisini davam etdirir. Şahzadə bir neçə ay əvvəl Monte-Karlodakı yarışlarında birinci yerə çıxmışdı.

Qızılı saçlıların nəslə tükənəcək

Son zamanlarda aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, global istiləşmə qızılı saçlıların nəslinin tükənməsinə səbəb ola bilər. DNT analizləri edən mütəxəssislər dərilərinin rəngi açıq, saçlarının rəngi qırmızı olan insanların günəş işıqlarına tab gətirə bilməyəcəklərini deyiblər. Daha çox Şotlandiya, İrlandiya və İngiltərədə yaşayan qızılı saçlıların geninin zəif olduğu, məhz bu səbəbdən də global istiləşməyə tab gətirə bilməyəcəkləri deyilir. "Independent" qəzetinin xəbərinə görə, belə adamlar buludlu havalarda özlərini yaxşı hiss edirlər və soyuq iqlimə malik olan ölkələrdə daha uzun yaşayırlar. Adının açıqlanmasını istəməyən başqa bir mütəxəssis də bir neçə əsr sonra qızılı saçlılarla birlikdə mavi gözlülərin də nəslinin tükənəcəyini açıqlayıb.

Dünyadakı insanların yalnız 1-2 faizi qızılı saçlılardan ibarətdir. Şotlandiyada isə əhəlinin 13 faizi qızılı saçlılardan ibarətdir. Mütəxəssislər global istiləşmənin təsiri ilə 2100-cü ildə hava temperaturunun normadan 5 dərəcə çox olacağını açıqlayıblar.

1 həftədə 77 min zəng

Amerikada yaşayan qadın bir həftədə sevgilisinə 77 min dəfə zəng edərək rekord qırıb. Linda Murfi adlı qadın 3 həftə əvvəl tanış olduğu sevgilisindən ayrılıb. O, çox sevdiyini iddia etdiyi sevgilisini 77 min 639 dəfə axtarıb. 1 həftə ərzində sevgilisinə zəng etməklə qalmayıb. Ona 41 min 229 dəfə mesaj yazıb, 217 ədəd səsli mesaj və 1937 dəfə mail göndərib, 647 dəfə məktub yazıb. Köhnə sevgilisinin mesajlarından və zənglərindən bezən oğlan ondan polisə şikayət edib. Həbs edilən qadın qeyri-adi hərəkətlərinə görə ölkənin ən tanınmış adamlarından birinə çevrilib. Psixi problemləri olan qadın sevgilisinə zəng edib, mesaj yazmaq üçün 3 ədəd telefon aldığı etiraf edib. Həm mobil, həm iş, həm də ev telefonundan istifadə edən qadın 1 həftə ərzində yatmayıb və oyaq qalmaq üçün enerji dərmanları qəbul edib.

Qoroskop
(10 iyul) Sabuhi Rəhimli

QOÇ - İyulun bu isti günündə emosional çıxışlara ara verməli, yalnız konkret işlərlə məşğul olmalısınız. Günün ikinci yarısını dost-tanışla, doğmalarınızla gəzinti və əyləncəyə həsr edin.

BUĞA - Bir qədər darıxdırıcı gündür. Amma bədbinləşib tək-tənha bir küncdə oturmaq da yaramaz. Heç olmasa, ulduzların "hə" dediyi maliyyə məsələləri ilə məşğul olun. İnsanlardan xoflanmayın.

ƏKİZLƏR - Bu gün rahat keçməyə belə, ciddi xoşagəlməzlik də olmayacaq. Nəhardan sonra sizi sürprizlər gözləyir. Gələcək fəaliyyətiniz də məhz bundan asılı olacaq. Uzaq yola çıxmayın.

XƏRÇƏNG - Təkbaşına hansısa məsələyə müdaxilə etməyin. Əks təqdirdə, nəzərdə tutduğunuz ideyaları reallaşdırma bilməyəcəksiniz. Tərəfdaşlarınızın sayını artırın ki, qalib olasınız.

ŞİR - Astroloji göstəricilər böyük işlər görcəyinizi, ağıllı risklər edəcəyinizi bəyan edir. Hətta maddi durumunuz imkan versə, uzaq yola da çıxma bilərsiniz. Qıdınıza fikir verin.

QIZ - Hər mənada uğurlu gün yaşayacaqsınız. Şəxsi işlərinizdə, eləcə də qarşılıqlı münasibətlərdə vəziyyət xeyrinizə olacaq. Şəxsi büdcənizdə müəyyən artımlar da mümkündür.

TƏRƏZİ - Daxilən sıxıntılı ərafə yaşayacaqsınız. Düzdür, oyaqatınızı korlayan nəsnelər olmayacaq, lakin səbəbsiz nigaranchılıqdan da uzaqlaşma bilməyəcəksiniz. Bu gün varlıqlara da bilersiniz.

ƏQRƏB - Narahatlığınızı artıran məsələləri yoluna qoymaq üçün danışıqlara başlamağınız vacibdir. Həftə ərzində gözlənilən uğurlar üçün bunun böyük səmərəsi ola bilər. Təzə xəbər də gözlənilir.

OXATAN - Saat 14-ə qədər qeyri-ənənəvi işlərlə məşğul olmayın, xüsusən də nahar ərəfəsində. Sonrakı müddətdə isə işgüzar aktivliyinizi artırmalısınız. Bəxtinizdə pul da var.

OĞLAQ - Cərayan edən hadisələr çıxardığınız qərarlardan asılı olacaq. Odur ki, əvvəl götür-qoy edin. Bu arada etibar etdiyiniz adamlardan kimsə sizə yalan sata bilər. Səfər də uğurludur.

SUTÖKƏN - Ciddi götür-qoy etməsəniz, hələdici məqamlarda yanla bilersiniz. Yersiz risklərə meylinizi azaldın. Sizə vəd verənləri mələk hesab etməyin. Sadəlövhlük insana zərər yetirir.

BALIQLAR - Daxili narahatlığınızın tədricən aradan qalxacağı. Sevdiniz adamlarla bir yerdə olmağınız nikbinliyinizi artıracaq. Bu arada kobud rəftardan və şit zarafatlardan uzaq durmalısınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

34 il artıq yaşamaq istəyirsiniz?

Ömrümüzü uzatmaq əlimizdədir. "Men's Health" jurnalı uzunömürlülüğün sadə sirlərini yazıb. Jurnalın yazdığına görə, insan sadə əməllərlə ömrünü 34 ilə kimi uzada bilər. Belə ki, təmiz havada, kənd yerlərində yaşayanlar şəhərdə məskunlaşanlarla müqayisədə iki il çox yaşayırlar. Harvard Universiteti qara şokolad yeməyi məsləhət görür. Çünki həftənin 3 günü az miqdarda qara şokolad yeyənlər şirniyyat yeyənlərlə müqayisədə 5 il çox ömür sürür. İdman da ömrü uzadan amillərdəndir. Həftədə 3 gün 30 dəqiqə tennis oynamaqla 12 il çox yaşamaq mümkündür. Günlük kalori miqdarını azaltmaq isə daha çox fayda verə bilər. Belə ki, 30 faizlik azalma 15 il həyatdan zövq almaq deməkdir.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: **Rauf ARİFOĞLU**
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 10.565

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.